Ніва

БЕЛАРУСКІ ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНЫ ТЫДНЁВІК

№ 16 (1208) ГОД XXIV БЕЛАСТОК 22 КРАСАВІКА 1979 г. ЦАНА 1 зл.

ВЫДАТНЫЯ ДАСЯГНЕННІ І АМБІТНЫЯ ПЛАНЫ

У Варшаве **21 красавіка 1979** года пачынае працу **Х Краёвы з'езд Таварыства польска-савецкай дружбы.** З гэтай знамянальнай нагоды „Ніва" звярнулася да сакратара Ваяводскага праўлення ТППР у Беластоку **Мар'і Альшэўскай-Трахімяк** з некалькімі пытаннямі.

„Ніва": Беласточчына славіцца самаахвярнай дзейнасцю прыяцеляў Савецкага Саюза. Зразумела, што ў адной размове немагчыма пералічыць усе дасягненні ТППР у нашым ваяводстве. Таму я папрашу вас, таварыш сакратар, прыпомніць найбольш важныя.

М. Альшэўская-Трахімяк: Так, прыяцелі Савецкага Саюза на Беласточчыне маюць вялікія дасягненні ва ўсіх самых разнастайных галінах сваёй дзейнасці, а шэрагі ТППР павялічваюцца проста на вачах. Ад чэрвеня мінулага года прыбыло нам 30 тысяч новых членаў. Усяго некалькі дзён таму назад адбылося ўрачыстае ўручэнне **стотысячнага** членскага білета ТППР у Беластоцкім ваяводстве. І гэтая праўдзівая армія высакародных людзей розных узростаў і прафесій робіць мноства добрых спраў.

У гонар 60-й гадавіны Вялікага Кастрычніка працоўныя Беласточчыны выканалі дадатковыя вытворчыя абавязацельствы вартасцю звыш 103 мільёны злотых. Тады разгарнулася спаборніцтва за ганаровае званне Брыгады 60-годдзя Кастрычніцкай Рэвалюцыі і 250 брыгад заваявала яго. Дагэтуль на Беласточчыне сабрана на пабудову ў Варшаве „Дома Дружбы" звыш 800 тысяч злотых, і ўся гэтая сума паходзіць з нашых канцэртаў, фэстынаў, грамадскіх пачынаў, збірання макулатуры і г.д. Рушыла дзейнасць і ў вёсцы, напрыклад, у Паўлах Заблудаўскай гміны ўсе сяляне належаць да ТППР, а ў Нараўцы сялянкі зароблены ў грамадскай працы грошы ахвяравалі на пабудову помніка савецкім воінам, загінуўшым у часе вызвалення гэтага мястэчка.

У нас наогул вельмі ўдала праходзіць культурна-асветная праца. Правялі мы шэраг навукова-папулярных сесій на такія тэмы, як „Дасягненні савецкай навукі і тэхнікі", „Фелікс Дзяржынскі — вялікі сын польскага народа", „Развіццё навукі і культуры ў СССР за 60 год Савецкай улады" і інш. Адбылося каля 15 семінараў для нашых лектараў, між іншым, на тэмы „Замежная палітыка СССР у справе ўмацавання міру на свеце і міжнароднага супрацоўніцтва", „Грамадска-гаспадарчыя пераўтварэнні ў СССР у святле рашэнняў XXV з'езду КПСС". Нашыя лектары правялі каля 400 дакладаў і гутарак у розных асяроддзях. Беласточчыну наведала шэраг выдатных грамадскіх дзеячоў і вучоных з СССР, сярод іх пастаянна з намі супрацоўнічаючыя рэктары Д. Маслакоў і Ю. Ягораў з Гродна, дацэнты М. Ясенскі і М. Сыч з Мінска і многа іншых, з імі адбыліся вельмі цікавыя сустрэчы.

„Ніва": А на што б вы звярнулі ўвагу ў мастацкай дзейнасці і іншых формах працы?

М. Альшэўская-Трахімяк: Зразумела, перш за ўсё на конкурсы савецкай песні. Рэдка хто памятае, што іменна ў нас, на Беласточчыне, 19 год таму назад нарадзілася і пачала ажыццяўляцца ідэя штогод праводзіць такія конкурсы. Цяпер яны сталі самым масавым конкурсам ва ўсёй Польшчы і ў нас, на Беласточчыне, у іх прымае ўдзел кожны год звыш 12 тысяч спевакоў! А з Зялёнай Гуры нашыя вакалісты прывозілі высокія ўзнагароды. А колькі цудоўных канцэртаў далі савецкія артысты на сцэнах Беластока і іншых нашых гарадоў! Арганізавалі мы многа выставак і фотавыставак, між іншым, „Народная творчасць Беларусі і Літвы". Дружыць — значыць ведаць свайго сябру. Таму нашыя прадстаўнікі на алімпіядах ведаў аб СССР ці па рускай мове займаюць добрыя месцы, а ў мінулым годзе беластачанка **Мілена Кураш** здабыла **першае месца і залатую медаль на Міжнароднай алімпіядзе рускай мовы ў Маскве.**

„Ніва": У якіх асноўных напрамках будзе развівацца дзейнасць ТППР на Беласточчыне ў бліжэйшыя гады?

М. Альшэўская-Трахімяк: Будзем пашыраць і паглыбляць усе ранейшыя напрамкі нашай працы. Пры гэтым асаблівую ўвагу звернем на павелічэнне колькасці членаў і гурткоў ТППР у вёсках, асабліва сярод вясковых жанчын і моладзі. Ужо маем заахвочваючыя вынікі: пры многіх гуртках КГВ паўсталі нашыя гурткі, а 34 члены калектыву маладых сялян у Есяноўцы таксама арганізавалі гурток ТППР. Будзем больш сялян і сялянак уключаць у „Паязды дружбы", а таксама арганізоўваць некалькідзённыя экскурсіі па Гродзеншчыне. Плануем правесці навукова-папулярную сесію аб дасягненнях савецкай сельскай гаспадаркі. Вопыт вельмі ўдалых „Нядзеляў дружбы" расшырым, хочам, каб на нашу вёску часцей і больш траплялі савецкі фільм, друк, кніга.

(Працяг на стар. 4)

ДЭЛЕГАТ

Традыцыі прыязні да Савецкага Саюза ў **Трасцянцы,** што ў Нараўскай гміне, нараджаліся яшчэ ў часы Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Іменна тады, прабываючы ў бежанцах у глыбі Расіі або служачы ў рускай арміі, многія трасцянцы разам са сваімі рускімі таварышамі і прадстаўнікамі іншых народаў змагаліся за ўстанаўленне і ўмацаванне Савецкай улады, служылі ў Чырвонай Гвардыі, дзейнічалі ў чырвоных партызанах на тылах калчакоўскай арміі. Байцамі Вялікага Кастрычніка, між іншым, былі Андрэй Астроўка і Васіль Сідарук. Ідэі змагання супраць сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту, авеяныя рамантыкай рэвалюцыйных бітваў, жылі ў сэрцах трасцянцаў і пасля іх вяртання ў роднае сяло. Яны выявіліся ў вельмі актыўнай дзейнасці трасцянскай арга-

Працяг на стар. 4

АГЛЯД ТЭАТРАЛЬНЫХ КАЛЕКТЫВАЎ

У гайнаўскім Доме культуры 1 красавіка бягучага года адбыўся агляд тэатральных калектываў Беларускага грамадска-культурнага таварыства. Прынялі ў ім удзел самадзейнікі з бельскага белліцэя, Меляшкоў, Рыбалаў, Арэшкава і Беластока.

Адметнай рысай агляду была разнастайнасць п'ес і іх праблематыкі.

Першым выступіў на гайнаўскай сцэне сяміасабовы тэатральны калектыў з Бельскага беларускага ліцэя (у ім вучні трэцяга і чацвертага класаў), які вядзе настаўніца беларускай мовы ў гэтым жа ліцэі — Вера Рышчук. Ставіў ён п'есу А. Маўзона „Пад адным небам". Выступалі: Анна Хурса, Галіна Семянюк, Яўгенія Ляшэўская, Уладзімір Кобусь, Міхась Максімюк, Павел Кудэрскі, Мікалай Хіліманюк. Усе яны не часта выступалі на сцэне і таму ў іх ігры было замала натуральнасці. Канфліктныя сцэны не зрабілі вялікага ўражання на гледача, хаця датычылі яны сучаснага жыцця і блізкіх для ўсіх спраў. Словам, былі сыграны заспакойна. Відаць, не ўсе маладыя акцёры ўнутрана перажылі свае ролі, ды не адчулі іх глыбокага сэнсу. Не пры чым тут тое, што выконвалі іх акцёрыаматары. Яны ж выступалі перад публікай. Здаецца, акцёры з Бельска замала папрацавалі над ролямі.

Для пачынаючых гэты сцэнічны твор не быў трапна выбраны, хаця было пра дзявоча-хлапецкае хваляванне ў час, калі пачынала нараджацца нясмелае каханне. Але было яно няспоўненае і таму пакутлівае. Было пра каханне ў сям'і. Было пра маладзецкую самаахвярнасць. Было і пра любоў, прасякнутую паэзіяй найвышэйшых лётаў. Адным

(Працяг на стар. 4)

Арэшкаўскія самадзейнікі паказалі на гайнаўскай сцэне інсцэніроўку аб тым, як некалі на вёсцы рыхтавалі вясельны каравай.

З БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ

МІКРАКЛІМАТ... ПА ЗАКАЗУ

На заводзе Брэстсельмаш пачата серыйная вытворчасць новых прыточна-выцяжных установак, прызначаных для абагравання і вентыліравання памяшканняў буйных жывёлагадоўчых памяшканняў, малочнатаварных і свінагадоўчых ферм, птушкафабрык. Прадукцыйнасць аднаго такога агрэгата — дзевяць тысяч кубаметраў паветра ў гадзіну, што на трэць перавышае магчымасці папярэдняй мадэлі. Мікраклімат у памяшканні ён падтрымлівае аўтаматычна, па зададзенай праграме.

„КРЫТЫЯ АГАРОДЫ“

Амаль чатыры тысячы цэнтнераў ранніх памідораў будзе вырошчваць за год цяплічны комплекс, будаўніцтва якога пачалося паблізу вёскі Бярозавічы — цэнтральнай сядзібы саўгаса імя Кутузава Пінскага раёна.

У вобласці ўзяты курс на прамысловую вытворчасць агародніны ў буйных спецыялізаваных гаспадарках, цяплічных камбінатах. „Крыты агарод“ плошчай 60 тысяч квадратных метраў узводзіцца ў саўгасе „Белаазёрскі“ Бярозаўскага раёна. Нарошчваюцца магутнасці цяплічных гаспадарак у саўгасах „Маладая гвардыя“, „Рассвет“ і „Прыбужжа“ ў Брэсцкім раёне.

„Агароднінныя паясы“ створаны паблізу многіх гарадоў. Сёлета вытворчасць агародніны ў закрытым грунце ў параўнанні з 1978 годам узрасце ў вобласці на дзесяць працэнтаў.

СПЯШАЕЦЦА ТРАЛЕЙБУС...

У Гродна адкрыўся рух тралейбусаў па двух новых маршрутах. Яны звязалі цэнтр горада і некалькі густанаселеных мікрараёнаў з паўночным прамысловым вузлом, дзе размешчаны буйныя прадпрыемствы. Працягласць тралейбусных маршрутаў павялічылася на 32 кіламетры.

У ГЭТЫМ ТЫДНІ

415 гадоў назад
23.4.1564 нар. У. Шэкспір, англійскі драматург і паэт.

255 гадоў назад
23.4.1724 нар. І. Кант, нямецкі філосаф.

80 гадоў назад
26.4.1899 нар. І. Гурскі, беларускі пісьменнік.

20 гадоў назад
25.4.1959 у Гданьскай суднаверфі быў спушчаны на ваду першы траўлер-рыбазавод.

10 гадоў назад
28.4.1969 было створана Таварыства распаўсюджвання свецкай культуры (ТКСК).

* * * * * * * * *

27.4.1909 пецярбургская „Ніва“ пісала: „Балканская драма, якая пагражала падпаліць Еўропу, закончылася мірнай уступкай Сербіі і Расіі, капітуляцыяй славянства, нягатовага ў дадзены момант да барацьбы, яшчэ ўнутрана разрозненага і вымушанага воляй-няволяй задаволіць усе прад'яўленыя да яго патрабаванні“.

Niwa

BIAŁORUSKI TYGODNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ODZNACZONY ZŁOTĄ ODZNAKĄ „ZASŁUŻONY BIAŁOSTOCCZYŹNIE“
Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego

* *

ADRES REDAKCJI
Niwa
ul. Wesołowskiego 1
15-950 Białystok, skr. poczt. 149
tel. 2-32-41

* *

Wydawca:
RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe w Białymstoku. Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele. Cena prenumeraty rocznej 52 zł. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71.
Indeks 36911/36671
B.Z.Graf. Zam. 781. Nakład 7900 egz. S-2

Калона „Жыгулі“ выстраілася да аўтапрабегу дружбы з Масквы ў Варшаву цераз Леніна.

ДОБРЫ ДЗЕНЬ, БЕЛАРУСЬ!

МЕЛОДЫЯ ДРУЖБЫ

Леніна рыхтавалася да ўрачыстага святкавання 35 гадавіны Людовага Войска Польскага. На ўсіх дамах сцягі і лозунгі, вялікія стэнды славілі савецка-польскую дружбу, салдаты наводзілі парадак на прасторнай цэнтральнай плошчы пасёлка.

Назірай я за ўсім гэтым з вышыні чацвертага паверха гасцініцы „Дружба“, дзе адвялі мне адзіночны добра абсталяваны пакойчык. Дзень ужо канчаўся і хутка спадала на зямлю імглістая цемра асенняга вечара.

Я падумаў, што 35 гадоў таму назад у такую ж пару воіны першай дывізіі Войска Польскага імя Тадэуша Касцюшкі якраз падыходзілі на лінію фронту, каб падмяніць змучаных заўзятымі баямі савецкіх таварышоў, каб змагацца за свабоду гэтага кутка шматпакутнай беларускай зямлі.

Хтосьці пастукаў у дзверы, і я пакінуў балкон, каб адчыніць госцю. Аказаўся ім маёр-лётчык, у прыгожай цёмнасіняй форме, бадзёры, вясёлы сябра. Таксама журналіст, супрацоўнік салдацкай газеты „Красная звезда“, спецыяліст па лётнаму спорту і дзейнасці Добраахвотнага таварыства садзейнічання арміі, авіяцыі і флоту (ДОСААФ).

— Мы тут, — паясніў ён, — ад імя Цэнтральнага камітэта ДОСААФ. Удзельнічаем у аўтапрабегу з Масквы ў Варшаву з нагоды 35 гадавіны Людовага Войска Польскага. Чакаем польскіх сяброў — прадстаўнікоў Лігі абароны краіны. Сустрэнемся з імі тут, у Леніна, заўтра, каб супольна рушыць у далейшую дарогу.

Сапраўды, уздоўж галоўнай вуліцы Леніна выстраілася доўгая калона аўтамабіляў, упрыгожаных савецкімі і польскімі сцяжкамі, ды эмблемамі дружбы.

— А пакуль што, — заявіў мой сябар па прафесіі, — калі ласка да нас на вячэру.

За супольным сталом апынуліся пасівелыя ўжо генералы, якім адвялі ганаровыя месцы, а затым сядзелі тут яшчэ іншыя афіцэры, ды цывільныя актывісты арганізацыі ДОСААФ. Адчувалася нейкая асабліва павышаная, урачыстая атмасфера. У гэты дзень уся Краіна Саветаў адзначала першую гадавіну новай Канстытуцыі СССР, а тут — пасёлак Леніна, як заўсёды, рыхтаваўся да свайго свята, бо Дзень Войска Польскага сапраўды стаў на гэтай зямлі ўжо агульнанародным святам.

І за гэта перш за ўсё, за савецка-польскае братэрства, за салдацкую дружбу ўзнімалі ўдзельнікі гэтай сустрэчы тосты.

Давялося і мне ўзяць слова. Расказаў я савецкім сябрам, як у памяці і ў сэрцах грамадзяне нашай краіны перахоўваюць удзячнасць савецкім воінам, асабліва, гаварыў я, мы добра памятаем іра тых салдат, для якіх пабедансны марш у Берлін абарваўся на нашай зямлі.

Падышоў да мяне адзін з гэтых пастарэлых генералаў, моцна прыціснуў да сваіх грудзей, упрыгожаных шматлікімі ордэнамі і медалямі, ды сказаў:

— Дзякуй вам, таварыш! Я таксама ваяваў у Польшчы. На вашай зямлі засталіся і мае баявыя таварышы.

Мы развіталіся, і я вярнуўся ў свой номер, але не паспеў і прысесці, як наведаў мяне Герой Савецкага Саюза, даўнейшы лётчык-знішчальнік **Цюлькін Міхаіл Іванавіч**, а з ім — маёр — журналіст. Я расклаў на стол усё, што яшчэ засталося з дамашніх запасаў, паводле прынцыпу: „чым хата багата“, і да позняй ночы працягвалася гэта наша сяброўская сустрэча.

— Я ў баях прайшоў усю Польшчу, — заявіў лётчык-ветэран, а цяперашні палкоўнік у адстаўцы. — Але не пра тое хачу вам расказаць. Вось колькі разоў успомню нашы баі за вызваленне Польшчы, нейк заўсёды ўсплывае ўспамін пра аднаго... скрыпача. Гэта было недзе ў раёне Познані. Баі, памятаю, ішлі заўзятыя, а пагода стаяла дрэнная, лётаць было цяжка. Вечарам пасля многіх баявых вылетаў, змучаныя, з растрапанымі нервамі, вярталіся мы на сваю стаянку. І раптам чуем — скрыпка. Вакол вясенняя цішыня, цёмна, вечар, а скрыпач задушэўна грае. Пасля заўзятых баёў было гэта штосьці не з гэтага свету. Мы спыніліся і доўга слухалі гэтую цудоўную музыку. За адну хвіліну ўспомніў я цэлае сваё жыццё і ўсіх баявых таварышаў. Асабліва **Мішу Трэсака**, які загінуў пад Люблінам. Так вось, — уздыхнуў лётчык-герой, — сардэчная мелодыя дружбы пераплятаецца з маімі ўспамінамі. Хацелі мы на другі дзень падзякаваць гэтаму скрыпачу за цудоўныя хвіліны. Аднак раніцай атрымалі загад: „На Берлін!“

Віктар Рудчык
Фота аўтара

ПЫТАННІ ПА ГРАМАТЫЦЫ НА ВУСНЫ ЭКЗАМЕН ДЛЯ КАНДЫДАТАЎ НА БЕЛАРУСКУЮ ФІЛАЛОГІЮ ВАРШАЎСКАГА УНІВЕРСІТЭТА.

1. Важнейшыя граматычныя рысы беларускай мовы ў адрозненні ад польскай.
2. Дзеканне і цеканне. Прыклады.
3. Аканне і яканне. Прыклады.
4. Выпадкі адсутнасці акання і якання ў беларускай мове.
5. Падаўжэнне і падваенне зычных у беларускай мове.
6. Рэпартыцыя канчаткаў назоўнікаў у родным склоне мужчынскага роду адзіночнага ліку.
7. Правапіс прыстаўных галосных гукаў.
8. Правапіс прыстаўных зычных гукаў.
9. Важнейшыя марфалагічныя адрозненні паміж літаратурнай мовай і гаворкай вашай мясцовасці.
10. Правапіс *у* кароткага.
11. Марфемны і словаўтваральны аналіз слоў.
12. Сінтаксічны разбор сказаў.
13. Спражэнні дзеясловаў.
14. Часціны мовы, спосабы іх утварэння.
15. Падзел сказаў, іх кароткая характарыстыка.
16. Дзейнік і выказнік у сказе, спосабы іх выражэння.
17. Правапіс часціцы *не* з рознымі часцінамі мовы.
18. Правапіс складаных слоў.
19. Рэпартыцыя канчаткаў назоўнікаў у месным склоне мужчынскага роду адзіночнага ліку.
20. Правапіс прыслоўяў.
21. Фанетычныя рысы вашага дыялекту.
22. Марфалагічныя рысы беларускай мовы і адрозненні ад рускай.
23. Правапіс зацвярдзелых зычных.
24. Рысы беларускага націску.

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „Ніве“

Без стомы ● І ўспомнім былыя гады... ● Памяць аб героях ● Не магістры; не паэты... ● Шлюбная ноч ● Дзядзька Квас пра Яцвягію ● Дзе кортка, там рвецца ● Рост Дубровы ● Добрыя гаспадары ў Гайнаўскай гміне — члены партыі ● Вескі з Белавежы, Орлі, Нараўкі, Грыгораўцаў, Бельска ● Калі сніцца сцяна ● Песня „Takiemu to dobrze”.

TELEWIZJA WARSZAWA

Sobota 21 IV — 6.00 TTR. Mat. 6.30 TTR. Biol. 9.00 Dla kl. VIII. Nauka o człowieku. 12.45 TTR. Hod. zwierząt. 13.25 TTR. Up. roślin. 13.55 Pr. dnia. 14.00 Radz. rolnikom. 14.10 Mag. lotn. 14.40 Obiektyw. 15.00 Dziennik. 15.10 Pan Półka i spółka. 15.35 Studio 8. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Życie na gorąco — odc. VIII ser. TP.

Niedziela 22 IV — 6.15 TTR. Hod. zwierząt. 6.45 TTR. Up. roślin. 7.15 TTR. Nasze spotkania. 7.35 Alarm przeciwpoż. trwa. 7.45 Nowocz. w domu i zagrodzie. 8.10 Emerytury dla rolników. 8.20 Sport. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.20 Antena. 10.45 Od Westerplatte do Norymbergii: „Orzeł” — dramat wojenny prod. pol. 12.40 Dziennik. 12.55 Rol. rozmowy. 13.25 Piękne głosy: Urszula Koszut. 14.20 Los. Duż. Lotka. 14.30 10 CC — pr. rozryw. 15.00 O zabytkach i mafii. 15.45 Nigdy więcej: General Plan Ost — film dok. 16.15 Melodie starej Warszawy. 16.40 Komedia omyłek — teleturniej. 17.25 Studio sport: I liga piłki noż. 18.15 Na estradach świata: Idź za moim marzeniem. 19.00 Wieczorynka. 19.30 Dziennik. 20.15 Dama kameliowa — cz. I ser. prod. ang. 21.15 Przeboje mistrzów. 21.55 Studio sport: Transmis. z Mistrz. Świata w hokeju na lodzie.

Poniedziałek 23 IV — 12.45 TTR. Up. roślin. 13.25 TTR. Mech. rol. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — mat. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Zwierzyniec. 17.00 Muz. wizerunek Zamościa. 17.25 Karakum — film dok. 17.55 Od Westerplatte do Norymbergii: „Błękitny krzyż” — pol. dramat wojenny. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV W. Miśliwski „Złodziej”. 21.50 Śledztwo zostało wznow. 22.20 Dziennik. 22.35 Studio sport: Mistrz. Świata w hokeju na lodzie.

Wtorek 24 IV — 6.00 TTR. Up. roślin. 6.30 TTR. Mech. rol. 8.10 Dla kl. VIII. Hist. 9.00 Dla kl. V. J. pol. 10.00 Dla kl. I—III. Czerwone, żółte, zielone. 12.55 Dla szkół średnich: Rodzina współcz. 13.25 TTR. Geogr. 14.00 TTR. Mech. rol. 15.25 Pr. dnia. 15.30 TV Klub Seniora. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Tam gdzie kończą się drogi. 16.50 Studio TV Młodych. 17.20 Interstudio. 17.50 Sonda. 18.20 W starym kinie — Ze świata burleski. 18.50 Radz. rolnikom. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Ja Klaudiusz — odc. III ser. ang. 21.10 Camerata. 21.35 Estrada literacka: A ty pokochasz. 22.10 Dziennik. 22.25 Studio sport: Mistrz. Świata w hokeju na lodzie.

Środa 25 IV — 6.00 TTR. Geogr. 6.30 TTR. Mech. rol. 10.00 Dla kl. V. Hist. 11.05 Dla kl. VIII. Fiz. 12.00 Dla kl. VII—VIII. Wych. plast. 12.45 TTR. Mat. 13.25 TTR. Hod. zwierz. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — naucz. początk. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Magazyn dla dzieci. 16.55 Olimpiada fantastyki — cz. I pr. rozryw. 17.20 Dom i my. 17.35 Los. Mał. Lotka i Express Lotka. 17.45 Klinika zdrow. człowieka. 18.15 Studio sport: I liga piłki noż. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Melodie białych nocy — melodramat prod. radz.-jap. 21.50 Studio sport: Mistrz. Świata w hokeju na lodzie. 22.40 Dziennik. 22.55 Proscenium.

Czwartek 26 IV — 6.00 TTR. Mat. 6.30 TTR. Hod. zwierz. 8.10 Dla kl. VII. Zool. 9.00 Dla kl. I lic. J. pol. 10.00 Dla kl. II lic. J. pol. 11.05 Dla kl. VIII. J. pol. 13.25 TTR. J. pol. 14.00 TTR. Fiz. 15.25 Pr. dnia. 15.30 Co dalej maturzysto. 16.00 Obiektyw. 16.30 Czwartek TDC. 17.30 Olimpiada fantastyki cz. II. 17.55 Skarbiec — tygodnik hist. 18.20 Patrol. 18.50 Radz. rol. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Columbo — odc. ser. ameryk. 21.30 Pegaz. 22.15 Dziennik. 22.30 Studio sport: Mistrz. Świata w hokeju na lodzie.

Piątek 27 IV — 6.00 TTR. J. pol. 6.30 TTR. Fiz. 9.00 Dla kl. III: Jak powstaje książka. 10.00 Dla kl. VIII. Wychow. obywat. 11.05 Dla kl. VII. Wychow. obywat. 12.45 TTR. J. pol. 13.25 TTR Biolog. 15.10 Redakcja szkol. zapow. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — pedagogika. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Piątek z Pankracym. 16.55 Międzyzdroje 78 — festiwal pieśni chóralnej. 17.20 Magazyn motoryz. 17.45 10 minut — teleturniej. 18.00 Przed sezonem. 18.15 Wyrok — odc. I ser. prod. CSRS. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Wielobój gwiazd. 21.20 Studio sport: Mistrz. Świata w hokeju na lodzie. 22.15 Dziennik. 22.30 Świat, ludzie, idee.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek 20 IV — 8.50 Film fab. 13.50 Filmy dok. 14.25 Szachy. 15.55 Obchody 109 rocznicy urodzin Lenina. Po zakończeniu hokej.

Sobota 21 IV — 11.05 Piosenki naszych ojców. 12.30 Koncert. 14.55 Hokej. 18.40 Film fab. 20.35 Hokej.

Niedziela 22 IV — 8.05 Koncert. 10.00 Film tel. 13.00 Film. spektakl. 16.30 Filmy anim. 17.45 Koncert z Ostankina.

ГАВОРЫЦЬ БЕЛАСТОК!

Беларуская радыёперадача: **субота, 12.05 — 12.25 (UKF)**

КІНО

Białowieża Jutro się policzymy kochanie — czes. 24—25. Wodzirej — pol. 28—29.

Bielsk Podl. Niewierna żona — fr. 23. Wypij do dna — radz. 24—25. Czarne i białe w kolorze — fr. 26—27. Zabawka — fr. 28—29.

Czyże Antyki — pol. Powrót straconych — jug. 25—29.

Gródek Spirala — pol. 28—29.

Hajnówka Jarosław Dąbrowski — pol. 23—24. Zosia — radz. 25—26. Żywi i martwi — radz. 27—29.

Michałowo Rafferty i dziewczyny USA 24—25. Śmierć z komputera — fr. 26—27. Wesoły romans — radz. 28—29.

Mielnik Wincent, Francoise, Paul i inni — fr. 25. Szał — ang. 28—29.

Milejczyce Siedem piegów — NRD. Ostatni raz — USA 25—29.

Narew Nie wychylać się — jug. Znaki Zodiaku — pol. 25—29.

Nurzec Cudowny kożuszek — węg. 24—25. Komisarz w spódnicy — fr. 26—27. Partita na instrument drewniany — pol. 28—29.

Orla Czas miłości i nadziei — czes. Joe Valachi — wł.-fr. 25—29.

Rajsk Wesela nie będzie — pol. Miłosne życie Budimira Trajkovicia — jug. 25—29.

М. ШАХОВІЧ

З народных гаворак

згоніны — адыходы пры малацьбе, буйнейшыя ад мякіны. Прынэсі мішок згонін і всып троху конёві. На одных згонінах добыткy нэ выкорміш. Трэба шчэ пуйті і згоніны з току позбіраті.

косідло — ручка, на якой асаджваецца каса. Нэ выгінай так косідла, бо поломіш. Ну й в тэбэ замашное косідло. Што ты з пустым косідлом косіті йдэш?

нагном — піць адным глытком, не адпачываючы. Ну і жара, я як прийшов з поля, то чуть нэ конэвку воды нагном выпіў. Ну і заспорылі, а вуон пудышов, тры бутлі віна одін по другум нагном выпів і хоть бы што.

пальці — дошчачкі ў кроснах, на якія, ткучы, націскаюць нагамі. На пальці то так до кунця натіскай, коб потум чо́вник можна было просунуті. Ну, але вжэ так нэ валі з усейі сілы по пальцюх, бо поломіш.

шпулечнік — прылада, у якую ўкладвалі шпулю пры снаванні. Вносъ шпулечнік, сноваті будэм (-мо). Хотіэла сноваті, але дэсь шпулечніка знайті нэ могу. Нашто ж ты з своім шпулечніком ішла, в нас е.

(Піліпкі, гміна Бельск)

Наша галерэя

Міхась Савіцкі, Мінск. „Танец з агнём“.

Маеш званіцы

НЕ ВАРТА ХВАЛІЦЦА

Васіль быў хлопцам ганаровым і любіў часценька пахваліцца сабой. А хваліцца не варта, сябры. Хвальба — гэта загана чалавеку, і то немалая. І цяпер ужо сам Васіль ведае аб гэтым, а калісь не ведаў. І гэтая навука каштавала Васілю нямала. А было гэта так.

Васіль ляжаў у пакоі на канапе. Ён не спаў, ён думаў. Не давалі заснуць Васілю розныя назойлівыя думкі і вясна, якая дружна бушавала за адчыненым акном яго халасцяцкай кватэры. Яе жыватворчыя сілы прарываліся ў пакой і трывожылі Васіля. У такі час нельга не думаць, і Васіль ляніва філасофстваваў. Спачатку думаў неканкрэтна, як праз сон. Потым думкі яго пачалі набіраць больш канкрэтныя формы. Ад разважанняў аб высокіх, як кажуць, матэрыях, пераходзіў да больш нізкіх, зямных, а нават, што таіцца, пачаў падумваць аб зусім грэшных — амурных справах. Дайшоўшы да іх, ён тут і затрымаўся; Васілю спадабаліся яны, ён стаў адпачываць. Зрэшты, што ж тут і дзіўнага, Васіль быў маладым і нежанатым, стала быць, меў маральнае права, ну і не баяўся аб гэтым думаць. Жанаты не кожны адважыцца на такое...

Хутка ўся яго істота перапоўнена была іменна такімі думкамі і пачуццямі. Пры іх аб сне ўжо і гутаркі быць не магло — сон як рукамі зняло. Васіль заплюшчыў вочы. Перад ім пачалі ўзнікаць сытыя, здаровыя і... скромна апранутыя жаночыя постаці. Гэтыя постаці яго буйная фантазія надзвычай востра і канкрэтна ўмела (відавочна ад частых трэніровак) маляваць...

І вось з такіх мілых думак і разважанняў прыводзіць Васіля да рэальнага быцця званок. Васіль хутка падхапіўся, званок выдаўся яму рамантычным, многаабяцаючым. Проста як наяве бачыў ён, што з другога боку дзвярэй прыціскае кнопку яго званка далікатны жаночы пальчык, аж пацягнула запахам духоў у хаце. А мо гэта пальчык жоначкі яго блізкага суседа і прыяцеля, яна якраз павінна цяпер быць дома. Яна вельмі падабалася Васілю, і ён, калі толькі думаў пра яе, то хутка забываў святое прыказанне „не пажелай жены...“. Паспрабуй не пажалай, калі так жадаецца. Васіль самаздаволена ўсміхнуўся, хуценька папраўсвае валасы, губы склаў бантікам, на твар навёў сексуальную ўсмешку і па-джэнтэльменску адкрыў дзверы, ад якіх машынальна шарахнуўся назад. За дзвярыма не стаяла прыгожанькая жанчына, нават вогуле не жанчына, але і не мужчына, а проста непаразуменне нейкае ў мужчынскіх нагавіцах і з тоўстым партфелем у руках.

Службова прывітаўшыся з ашаломленым Васілём, замухрышка, не чакаючы дазволу, бесцырымонна ўвайшоў у хату.

— Ёсць у вас радыё? — запытаў.

Васіля не толькі здзівіла, колькі абразіла такое пытанне гэтага прышэльца.

— Канешне маю, што за пытанне?

— Працуе?

— А чаму мае не працаваць? Гэта ж табе не абы-якое радыё, а транзістар „Сельга“, ясна? — высакамерна схлусіў Васіль і самаздаволена ўсміхнуўся. На самай жа справе „Сельга“ была нікудышняй — іграла абы-як і калі толькі сама гэтага хацела, таму Васіль ужо з год яе не ўключаў. Але не прызнавацца ж яму, што, хаця і пачынаючы, але ўсё ж такі, інтэлігент, не мае дома нават нармальна іграючага радыё.

— Дык пакажыце мне рэгістрацыю!

— Як ты такі хітры, то і не пакажу! — рэзка адказаў Васіль, здагадваючыся нарэшце, дзе тут „свіння зарыта“, але ўжо прапала, позна папраўляць сваю хлусню, ды і гонар на гэта не дазваляе Васілю.

— Можаце не паказваць, але будзе вам гэта дорага каштаваць!

— Гэта мая справа! — раззлавана, што так недарэчна і дурна напутаў сам сабе бяды, адказаў Васіль. Яго раззлаваў не сам ужо штраф, які прыдзецца заплаціць, а тое, што яго, разумнага і хітрага хлопца (так ён пра сябе думаў), магла так падвясці вось такая абстрактная фігура. Нахлынуўшая злосць на Васіля штораз вастрэйшай крытыцы паддавала замухрышку.

— Ах ты, прайдзісвет акаянны, ах ты, паразіт! І адкуль толькі цябе чорт прывалок на маю галаву? — так разважаў Васіль, калі замухрышка стрáчвала пратакол, але нічога ўжо не гаварыў, бо ўсяго ж гэтага цяпер не скажаш — гэ-

(Працяг на стар. 5)

Успаміны (16)

Ніна Мушынская

Заручаныя з песняй

ЗГОДНАЯ СЯМ'Я

Наш музычны інструктар з'яўляецца настаўнікам у мясцовай школе. Лета. Канікулы. Не мае часу і аxвоты карпець у памяшканні. У нашай працы наступіў перапынак.

Пасля летняга перапынку падрыхтавалі мы на Дзень Войска Польскага вечарыну. Запрасілі на яе камандзіра пагранічнай заставы. Вечарына была ўрачыстая. Калектыў выканаў песенна-дэкламацыйны мантаж, у які ўключылі мы і выступленне камандзіра заставы. Пасля была таварыская сустрэча і розныя конкурсы. Вайсковец быў у захапленні.

2 лістапада глядзела ў тэлевізіі кароткаметражны фільм аб беларусах Беласточчыны п.з. „Там, дзе танцуюць „Лявоніху“. Прыгожа, добра. Была там і я. Паказалі вялікім планам. А хацелася, каб паказалі дэкарацыю, якую я сама рабіла і на фоне якой сядзела, расказваючы аб нашай працы над песняй.

Атракцыёнам вечарыны, прысвечанай Кастрычніцкай рэвалюцыі, былі прыпеўкі аб вядомым і невядомым Гарадку. Узяла пад абстрэл Прэзідыум ГРН, мясцовы ГС, МО і г.д. Не было часу навучыцца спяваць, дык, супольна з загадчыкам Дома культуры, чытала. Кіраўнічы свет Гарадка біўся ў грудзі. Усе куплеты былі надрукаваны ў „Ніве“.

7 снежня ў Гарадку адбываўся павятовы агляд дасягненняў 25-годдзя ў мастацкай самадзейнасці. Мы ўзялі ўдзел у двух відах: сыгралі свой тэатральна-вакальны абразок і выступілі з песнямі. Калектываў было шмат. З'ехаліся з усіх бакоў нашага павету. Найбольш было модных (моцнага ўдару). Нашы песні іншыя, народныя. Мелі дрэнны дзень. Не выходзіла. Ямчэ горш не ішло нашаму музыканту. Быў вучнем музычнай школы. Як убачыў у журы свайго прафесара, страшна ўсхваляваўся. Дасланы не мог трапляць у клавішы. Не памятаў мелодыю, цягнуў, скакаў з клавішы на клавішу. І шкада было яго і адначасова злосць брала. Сапсаваў настрой усяму калектыву. Узнагароду аднак атрымалі: прыгожы магнітафон і два камплекты пласцінак. Былі і індывідуальныя ўзнагароды. Я атрымала электрычны млынок для кавы і камплект цэпэліёўскіх сурвэтак. Апошнюю — ад Лігі жанчын — як найстарэйшы ўдзельнік агляду.

Гарадок стаў важны. 12 снежня адбылася ў нас сустрэча мясцовых культурна-асветных дзеячоў з Цэнтральнай вясковай камісіяй Галоўнага праўлення ТППР. На ёй, апрача беластоцкіх, былі таксама прадстаўнікі ТППР з Кракава, Кельц, Лодзі. Быў і канцэрт. Госцям найбольш спадабаліся нашы прыпеўкі.

Калектыў наш быў адной вялікай сям'ёй. Па-сямейнаму і сустракалі мы новы 1970 год. На навагоднім балі было 60 асоб. Усе парамі. Дзве бабулі былі без партнёраў. Гулялі ў Доме культуры. Была смачная закуска, бігос, пончыкі, хруст... Была і гарэлка, бо як жа без яе? Але п'яных не было. Усе весяліліся. Танцавалі модны „Казачок“ і старую „Лявоніху“, падпяваючы: „А Лявоніху Лявон палюбіў, чаравічкі ёй з імпорту купіў“ (мадэрнізавалі аднак і „Лявоніху“).

Роўна апоўначы кіраўнік Дома культуры Мікалай Матэйчук павіншаваў усіх з Новым годам. Потым віншавалі адзін другога. Не менш гадзіны згодная сямейка абменьвалася пажаданнямі і пацалункамі. Некаторыя дзяўчаты плакалі ад хвалявання.

„Тэатральна-вакальны абразок“.

Красуй наша дружба!

ТППР у дзейнасці

Ямчэ нядаўна ў Чаромсе пра Таварыства польска-савецкай дружбы мала хто ведаў. Калісь было, але занікла. У кожным асяроддзі заўсёды знойдуцца людзі, адданыя грамадскай справе. І ў Чаромсе знайшліся такія. Падумалі набава арганізаваць гурткі ТППР на сваіх прадпрыемствах, стварыць гмінную арганізацыю. Ад пачатку 1977 года пачынаюць вырастаць гурткі ТППР у паравозным дэпо, насычальні, пры гміннай управе. Да таго далучаецца школьная арганізацыя, якою паспяхова кіравала настаўніца рускай мовы Надзея Філіманюк. У сакавіку 1977 года адбываюцца выбары гміннага праўлення ТППР. Старшынёй аднагалосна выбіраецца Юзэф Дубковіч. У склад праўлення ўваходзяць: Яўгенія Селех (сакратар), Антаніна Ігнацюк, Мікалай Гарадкевіч, Надзея Філіманюк, Казімір Краўчык і Мікалай Данілевіч. Гэта авангард таварыства.

Асноўны напрамак дзейнасці чаромхаўскага ТППР гэта разбудова арганізацыі. І ў гэту працу ўключаецца не толькі новае праўленне, але і ўвесь кіраўнічы калектыў чыгуначных прадпрыемстваў. У паравозным дэпо, напрыклад, справа ТППРаўскай арганізацыі была прадстаўлена на вытворчых нарадах, у насычальні справай зацікавілася партыйная арганізацыя, якая пастанаўляе: кожны член ПАРП — членам ТППР. Апрача таго, дырэктар прадпрыемства абавязваецца справу арганізацыі прадставіць на масоўцы рабочага калектыву.

Чаромхаўская гмінная арганізацыя Таварыства польска-савецкай дружбы выпрацоўвае цікавыя формы працы. На кожным прадпрыемстве выдаюцца насценныя газеты аб Савецкім Саюзе, члены паасобных гурткоў удзельнічаюць у грамадскіх пачынах на карысць асяроддзя, у святочных вечарынах, прысвечаных гадавінам Вялікага Кастрычніка, Дня Перамогі, Савецкай Арміі і г.д. Школьнікі апякуюцца магіламі савецкіх салдат, якія знаходзяцца на тэрыторыі гміны, а дэлегацыя гміннай арганізацыі складае вянкі на могілкі савецкіх воінаў у Мілейчыцах. У школе кожны год праводзіцца конкурс савецкай песні, а ў гэтым годзе будзе арганізавана „згадуй-згадуля“ на тэму „Што ведаеце аб Савецкім Саюзе?“

У Чаромсе пражывае некалькі сем'яў савецкіх грамадзян. І вось ТППРаўцы надумалі арганізаваць з імі сустрэчу. Гэта было зараз жа пасля Новага года. Быў запрошаны авангард, кіраўніцтва вузлавога і гміннага камітэтаў партыі, гміннай управы.

У час сустрэчы гаспадары пазнаёмілі сваіх гасцей з гаспадарчым развіццём Чаромхаўскай гміны, з галоўнымі напрамкамі дзейнасці нашага ўрада і ПАРП. Савецкія госці расказвалі аб сваёй краіне. Многа было песень. А ўсё гэта адбывалася пад лозунгам дружбы. Трэба падкрэсліць, што сапраўды з вялікай цеплынёю і сяброўствам адносяцца да савецкіх сем'яў, пражываючых у Чаромсе, уся гмінная арганізацыя ТППР, вузлавы камітэт партыі, гмінная ўправа, а перш за ўсё рада прафсаюзаў чыгуначнікаў паравознага дэпо і яго старшыня Юзэф Дубковіч. Ён нават паклапаціўся, каб савецкія дзеці атрымалі падарункі на навагоднім ёлцы. Чаромхаўцы хочуць, каб савецкія людзі, пасля вяртання ў сваю краіну, добра ўспаміналі сваіх польскіх сяброў-чыгуначнікаў.

У канцы мінулага года чаромхаўская арганізацыя ТППР налічвала 643 членаў, аб'яднаных ў сямі гуртках. На гэты год прадбачваецца павялічыць лік членаў на 220. Гэта, можна сказаць, абавязацельства ў гонар краёвага з'езду ТППР, які адбудзецца ў красавіку гэтага года.

Ул. Сідарук

ГМІННЫЯ НАВІНЫ

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ СЯЛЯН

У сувязі з 35-годдзем ПНР жыхары гміны Нараўка прынялі працоўныя абавязацельствы. І так, ляўкоўцы будуць працаваць па два дні кожны пры пабудове мясцовай школы, пры рамонце мясцовых дарог, у тым ліку дарогі ў лес і на сенажаці Плянты ад шашы Ляўкова-Нараўка, пры добраўпарадкаванні сваіх панадворкаў, пасадцы дрэўцаў і кустарнікаў. Вартасць грамадскіх пачынаў акрэслена на суму 150 тысяч злотых.

КЛЯШЧЭЛЕЎСКАЯ ДЭМАГРАФІЯ

Як паінфармавала нас кіраўнік ЗАГСа Крыстына Каліноўская, зараз у Кляшчэлеўскай гміне пражывае 4560 асоб, у тым ліку 2244 мужчыны і 2316 жанчын. Да найбольшых вёсак у гміне належаць: Дашы — 516 жыхароў, Дабрывада — 394 жыхары, Сухавольцы — 356 жыхароў, Палічна — 320 жыхароў і Тапаркі — 243 жыхары. Найбольш жанчын пражывае ў Дабрывадзе і Тапарках і мужчын — у Паграбах і Залешанах.

У мінулым годзе ў Кляшчэлеўскай гміне пажаніілася 45 параў. Найбольш вяселляў згулялі маладажоны ў лютым, маі, верасні і кастрычніку. У параўнанні з 1977 годам у 1978 годзе ў ЗАГСе зарэгістравана на 14 шлюбаў больш. Найстарэйшыя „маладыя“ налічвалі сабе 155 гадоў: ён — 79 і яна — 76 вёснаў.

У мінулым годзе ў гміне нарадзілася 59 дзяцей і ў параўнанні з колькасцю нованароджаных дзяцей у 1977 годзе было іх на 18 больш. Сярод іх пераважаюць хлопчыкі.

У гміне ёсць усяго дзевяць асоб, якія маюць больш 90 гадоў, няма аніводнай асобы ва ўзросце 100 гадоў.

ПАПУЛЯРНЫ КОНКУРС

Нядаўна былі падведзены вынікі конкурсу „Больш малака высокай якасці!“ На Беласточчыне ўдзельнічала ў ім 833 групы, аб'ядноўваючыя 11 тысяч членаў КГВ. Першынство заваяваў КГВ у Дабжыневе, два другія месцы занялі КГВ у Толвіне (гміна Сямяцічы) і Літвінавічах (гміна Нурэц-станцыя) і тры трэція месцы занялі КГВ у Старым Шоры (гміна Саколка), Мілкоўцах (гміна Драгічын) і Рыбаках (гміна Дабжынева).

Індывідуальныя ўзнагароды атрымалі, між іншым, Валянціна Карпюк са Страшава і Лідзія Галёнка з Пасечнікаў.

НАМЕРЫ ЗАБЛУДАЎСКАЙ ГМІНЫ

У бягучым годзе ў Заблудаве намечана мадэрнізацыя вулічнага асвятлення і пракладка 600 м тратуараў. У вёсцы Фальваркі Вялікія будзе распачата пабудова стражацкай рамізы (кошт яе пабудовы 700 тыс. злотых). У вёсцы Крыніцкія будзе закончана будова водаправода.

У гміне прадбачана меліяраваць 370 гектараў зялёных угоддзяў. У вёсках і прысёлках будзе пасаджана 4000 штук маладых дрэўцаў і 2000 штук кустарнікаў.

ПРАДУКЦЫЙНЫ ПОСПЕХ

Ужо шосты год прадпрыемства трыкатажнай прамысловасці „Каро“ ў Гарадку працуе ў новым прасторным будынку, у якім былі абсталяваны новыя швейныя і кравецкія машыны. Гарадоцкая высокагатунковая вопратка карыстаецца вялікай папулярнасцю. Высылаюць яе ў ЗША, Канаду, Францыю і Фінляндыю. Пераломны быў у гэтым 1978 год.

Мінулагодні прадукцыйны план фабрыка паспяхова выканала, хаця не хапала 36 рабочых. Магчыма было гэта толькі пры высока прагрэсіўным павелічэнні прадукцыйнасці працы.

ДУБРАЎЧАНЕ — СВАЁЙ ЗЯМЛІ

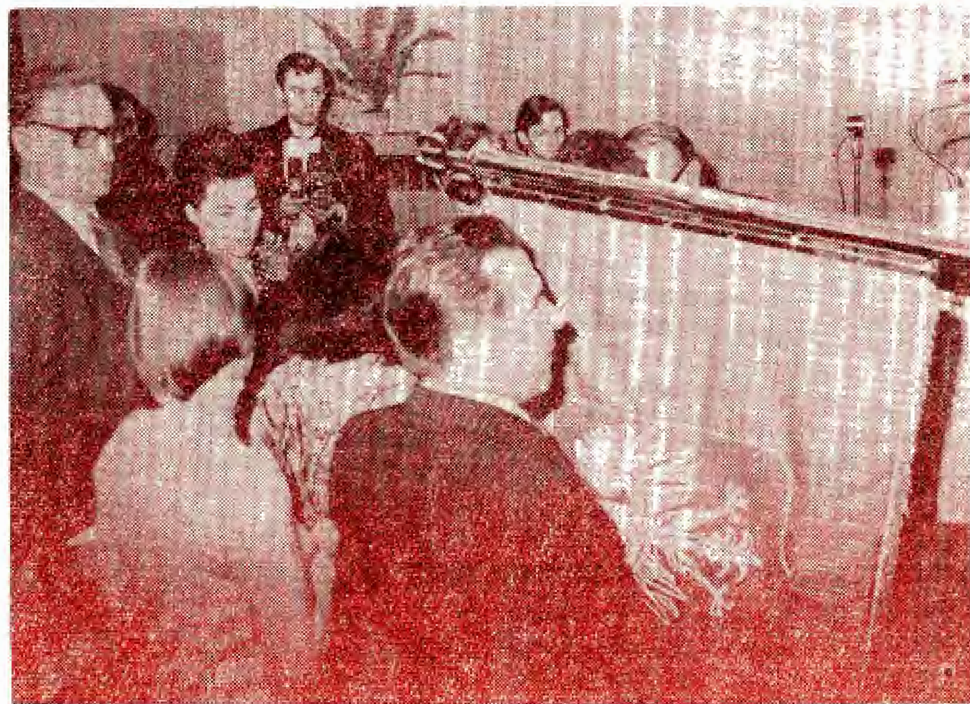
У Дуброўскай гміне пражывае каля 15 тысяч асоб. Сярод жыхароў не бракуе аднак грамадзян, закаханых у сваю ваколіцу. Нядаўна арганізавалі яны грамадска-культурнае таварыства, якое складаецца з некалькіх секцый. Займаецца яно папулярызацыяй перамен на Дуброўшчыне, збіраннем экспанатаў з мінулага тутэйшых ваколіц, будзе апекавацца народнымі творцамі, развіваць грамадскую ініцыятыву і г.д. Дуброўскаму таварыству старшынствуе Бернард Гелажын, дырэктар ПОМ і старшыня мейска-гміннага камітэта ФАН.

(яц)

ВЫДАТНЫЯ ДАСЯГНЕННІ І АМБІТНЫЯ ПЛАНЫ

(Працяг са стар. 1)

Яшчэ больш актыўна будзем дзейнічаць у вучнёўскім і студэнцкім асяроддзях. Наша ваяводскае праўленне ТППР ужо рыхтуе праграму працы з дашкольнікамі і малодшымі школьнікамі. У гэта ўключыліся студэнты і выкладчыкі лялечнага факультэта беластоцкага філіяла Вышэйшай тэатральнай школы. Яны зоймуцца папулярызацыяй баек савецкіх народаў у прадшколлях Беластока, а ў дзіцячай бальніцы разам з тэпэпэраўцамі з Медыцынскай акадэміі будуць арганізаваць лялечныя спектаклі. У нашых школьных гуртках налічваецца каля 45 тысяч членаў, і мы хочам папулярызаваць і расшыраць спаборніцтва на лепшую школьную арганізацыю ТППР. У мінулым годзе **першае месца** ў ваяводстве заняў гурток ТППР **І Агульнаадукацыйнага ліцэя ў Беластоку,** добрыя вынікі мелі таксама беларускія ліцэі ў Бельску і Гайнаўцы. Першыя выдатныя дасягненні маем ужо ў нашай працы ў студэнцкім асяроддзі: каля тысячы беластоцкіх студэнтаў належыць да ТППР, паўсталі новыя гурткі, у жніўні мінулага года вельмі ўдала прайшоў у Беластоцкай палітэхніцы „Лагер польска-савецкай дружбы“, у якім удзельнічала 120 студэнтаў з СССР і Польшчы.

Генеральны сакратар ГП ТППР Вацлаў Баршчэўскі прышпіляе да сцяга Беластоцкай палітэхнікі залаты ганаровы знак ТППР (22.II.1978).

АГЛЯД ТЭАТРАЛЬНЫХ КАЛЕКТЫВАЎ

(Працяг са стар. 1)

словам, было там многа цяжка ўлавімых тонкасцей. Усё таму рынулася ў бок сплычанай рамантыкі.

Самадзейнікі з Меляшкоў (14 асоб) выступілі з адной са сцэнак, узятых з багатых вясковых абрадаў — „Адведкі“ (у хаце парадзіхі) пад кіраўніцтвам Зіны Літвін, дырэктара мясцовай школы, і паводле супольнага сцэнарыя. Была гэта ўдалая пастаноўка. Тут была вельмі трапная падборка дыялагаў і сцэнаграфія. Адведкі ўмела былі перададзены гледачам, так што не страцілі свайго праўдзівага каларыту, гумару і ўрачыстасці. Гэтак яны адбываюцца на вёсцы. Уражанне са спектакля застаецца надоўга. У вушах не сціхаюць народныя песні, значыць свае песні, з Гарадоцкай акругі. Цудоўная гама галасоў. Жанчыны выступаюць у саянах ды вышываных кофтах, як убіраліся калісьці іх бабкі або нават яшчэ і маці. Словам, аўтэнтычныя ўборы.

Невялічкі перапынак — і сцэна мае іншы выгляд. З яе навявае зусім іншая атмасфера, зусім іншы настрой. Дэкарацыя скромная, але трапная. На сцэне акцёры з рыбалаўскага драмгуртка, які працаваў пад кіраўніцтвам Янкі Крупы. Яны ставяць п'есу А. Маўзона „Дарога праз ноч“. Не выпадковы гэта выбар. Тэма пастаноўкі якраз „на часе“, асабліва цяпер, калі неўзабаве будзем святкаваць 34-годдзе перамогі над фашызмам. Шэраг роляў і сцэн у п'есе было сыграна рыбалаўскімі акцёрамі вельмі добра. Яны заваявалі ўвагу і сэрцы гледачоў заслужана: акцёрствам, дынамізмам і рэпертуарам. У пастаноўцы выступіла дзесяць асоб: Тамара Ільяшук, Анна Семянюк, Ян Уляцюк, Галіна Семянюк, Ірэна Каспшык, Віктар Даніловіч, Віктар Леснік, Юры Тамашук, Аляксандр Ігнацюк і Анатоль Міхалюк.

І зноў сцэна змяняецца. Ізноў мы на вёсцы. Жанчыны з Арэшкава (усіх іх выйшла на сцэну 18 асоб), што ў Гайнаўскай гміне, пад кіраўніцтвам Ніны Аверчук выступілі з арыгінальнай інсцэніроўкай „Вясельны каравай“ — кампазіцыяй мясцовага гуллівага народнага гумару і песень. Цудоўны вобраз народнага мастацтва! Усё так натуральна і вельмі аўтэнтычна, усё так пасапраўднаму. Вёска не можа быць без песні. І жанчыны месяць цеста на каравай і спяваюць. А ў перапынку паміж песнямі жарты і размова аб тым, як удалося давесці да шлюбу маладых і пагадзіць суседзяў і г.д. Жанчыны гутарылі і спявалі на сваёй падчаромхаўскай гаворцы. Мілая для вуха гэта мова! Кожная ўдзельніца інсцэніроўкі іграла канкрэтную ролю. Для кожнае прадбачана выказванне, песня, рух. І таму гэтая абрадавая сцэнка нічуць не зацягвалася. Арэшкаўскія жанчыны поўнасцю заваявалі ўвагу гледачоў. Пасля свайго выступлення яны пачаставалі караваем публіку.

У рэпертуары апошняга з пяці калектываў была п'еса Эдуарда Бондарава пад загалоўкам „Агледзіны“. Рэжысёрам яе быў Я. Крупа. Самадзейныя акцёры: Валянціна Шуста, Вальдэмар Пісанка, Ірэна Рыбалт і Міхал Куляга добра прысвоілі сабе змест твора. Дзякуючы гэтаму і эфектнай, выключна роўнай ігры кожнага з акцёраў выразна дайшлі да гледачоў камічныя жыццёвыя сітуацыі, фарса. Дэкарацыя таксама была трапна дапасаваная. Спадабалася Валя Шуста ў ролі маці. Паказала яна высокую культуру выканання. У яе кожны рух быў прадуманы, як прадумана было таксама кожнае слова і яго інтанацыя. В. Шуста паказала вялікае тэатральнае пачуццё і амальпрафесіянальнае выкананне.

Неабходна заўважыць, што з усімі калектывамі працаваў інструктар ГП БГКТ да тэатральных спраў Янка Крупа. Ён наведваў тэатральныя калектывы БГКТ, даваў парады іх кіраўнікам і акцёрам, дапамагаў, заахвочваў. Таму ў дасягненнях нашых самадзейнікаў ёсць і яго значны ўклад.

А цяпер пара на вынікі. Журы ў складзе: мгр Аляксандр Іванюк (старшыня), Людміла Васілюк і мгр Васіль Сакоўскі падзяліла месцы. У катэгорыі фальклорных тэатральных калектываў першае месца заняў калектыў з Арэшкава, а другое месца — калектыў з Меляшкоў. У катэгорыі драматычных калектываў Беласток заслужана заваяваў

ДЭЛЕГАТ

(Працяг са стар. 1)

нізацыі Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі, тутэйшага шматлікага і баявога гуртка Беларускай сялянска-рабочай Грамады і іншых прагрэсіўных арганізацый. У іх працы заўсёды галоўнае месца займала пашырэнне сярод насельніцтва праўды аб велізарных грамадскіх і гаспадарчых здзяйсненнях у Краіне Саветаў, паглыбленне і ўмацаванне прыязных пачуццяў да яе. За сваю рэвалюцыйную дзейнасць многіх трасцянскіх падпольшчыкаў арыштавала паліцыя, дэфензіва саджала ў турмы, улады трымалі за дратамі Картуз-Бярозы. Але якія б праследаванні не пагражалі, у Трасцянцы заўсёды на гадавіну Вялікага Кастрычніка, 1 Мая, Ленінскія дні паяўляліся чырвоныя сцягі, лістоўкі. Не спынілася гэтая дзейнасць і ў часе фашысцкай акупацыі. Гітлераўцы крывава расправіліся з былымі падпольшчыкамі, актывістамі з часу савецкай улады, спрыяючымі савецкім партызанам. Былі расстраляны Іван Астапчук, Рыгор Казачук, Мікалай Савіцкі, Міхал Сяргеюк і іншыя. З фашысцкім захопнікам на розных франтах у Савецкай Арміі і Людовым Войску Польскім змагаліся дзесяткі трасцянцаў, сярод іх: Васіль Астроўка, Іван Васілюк, Лаўрэн Васілюк, Аляксандр Грыгарук, Сцяпан Іванюк, Аляксандр Максімчук, Міхал Трафімюк і шэраг іншых. Многія з іх загінулі ў баях.

Гэта ўсяго толькі некалькі прыкладаў з тых багацейшых традыцый, якія свята захоўваюцца ў памяці жыхароў Трасцянкі і з якіх вырасла дзейнасць тутэйшых гурткоў Таварыства польска-савецкай дружбы: у сяле, сярод дарослых, і ў васьмікласнай школе, у асяроддзі моладзі. Тут, між іншым, выпісваюць многа савецкіх дзіцячых і маладзёжных часопісаў, карыстаюцца папулярнасцю творы савецкіх пісьменнікаў, з зацікаўленнем сустракаюць кожны новы савецкі фільм, вядуць перапіску з многімі савецкімі сябрамі, і старэйшыя і моладзь любяць спяваць савецкія песні і знаюць іх без ліку...

Самую актыўную прадстаўніцу гэтага асяроддзя — **Анастасію Сцепанюк** — беластоцкая ваяводская арганізацыя Таварыства польска-савецкай дружбы на сваёй XIII канферэнцыі выбрала членам Ваяводскага праўлення і дэлегатам на Х Агульнапольскі з'езд ТППР.

А. Сцепанюк ахвярна працуе не толькі ў Таварыстве польска-савецкай дружбы. Яна — дасканалы арганізатар грамадскага і культурнага жыцця і ў сваім сяле і ва ўсёй Нараўскай гміне.

— Па праўдзе сказаўшы, я вельмі люблю грамадскую працу, — прызнаецца яна. Ведаеце, як параблю сабе ўсё ў сваёй хаце, у гародзе, на панадворку, мяне проста цягне, каб да чаго-небудзь добрага і карыснага для ўсяго сяла ці гміны нашых бабоў разварушыць. От, узяўшы хоць бы гэтыя самыя забавы. У нашым клубе „Руху“ даюць нам, жанчынам, раз або два ў год зрабіць забаву, бо і іншыя арганізацыі хочуць таксама. Ну і бегаем мы, тупаем колькі тыдняў! А даходу таго — як збярэм паўтары тысячы злотых, то ўжо вельмі добра. Але ж, бачыце, з гэтых жа забаваў ды за супольна вырашчаную расаду купілі мы шаткаўніцу, сокавіроўку і іншыя вельмі патрэбныя ў гаспадарцы рэчы. Цяпер хочам перад клубам агародчык кветкамі рознымі насадзіць. Няхай воку люба будзе...

Да трасцянскага гуртка вясковых гаспадынь, які яна ўжо ўзначальвае нязменна пятнаццаць год, належыць звыш 40 жанчын. Гуртко вельмі многа ўвагі звяртае на павелічэнне сельскагаспадарчай прадукцыі ў вёсцы. Супольная гадоўля куранят і закупка качанят, вырошчванне расады ў агульных парніках, узаемная дапамога ў цяжэйшых гаспадарчых работах — гэта ўжо стала звычайным, штодзённым у гуртку. Але не толькі гаспадарчымі справамі цікавяцца трасцянскія жанчыны. Ужо другі год у гуртку вядзецца грамадска-палітычная вучоба, у ёй рэгулярна ўдзельнічае звыш 30 асоб. У бягучым сезоне гэта былі заняткі II ступені. З

У гэтай жа вышэйшай школе адбылося агульнапольскае ўрачыстае адкрыццё культурна-асветнага сезона 1978/79 у дзейнасці ТППР сярод студэнтаў. Імена на ў такім напрамку мы і будзем развіваць нашу дзейнасць. Таксама паглыбім і пашырым яе ў рабочым асяроддзі.

„Ніва“: Што прадбачваеце на бліжэйшыя месяцы?

М. Альшэўская-Трахімяк: Шэраг цікавых мерапрыемстваў. Між іншым, у чэрвені гайнаўская арганізацыя ТППР пакажа свае дасягненні ў свяце „Голасу працы“, што адбудзецца ў Гайнаўцы. У другой палавіне верасня арганізуем вялікую ўрачыстасць у Беластоку ў гонар 35-годдзя ТППР на Беласточчыне, на ёй будуць адзначаны першыя члены і дзеячы ТППР, выступяць са спецыяльным канцэртам артысты з Гродна, Вільна і Беластока. Рыхтуем вялікую выстаўку „35 год супрацоўніцтва Беласточчыны з Беларускай і Літоўскай ССР“, адбудзецца падсумаванне цікавага конкурсу „Космас вачыма дзіцяці“, што праводзім мы разам з беларускімі і літоўскімі таварышамі, прадбачаны таксама „Дні савецкай кнігі“, а нават выстаўка кветак.

„Ніва“: Значыць, беластоцкая арганізацыя ТППР на свой X Краёвы з'езд прыходзіць з выдатнымі дасягненнямі і амбітнымі планамі.

М. Альшэўская-Трахімяк: А нам і нельга інакш! Гэта ж у нас, на Беласточчыне, а дакладней — у Гайнаўцы, адразу пасля яе вызвалення Савецкай Арміяй 17 ліпеня 1944 года, праз дзень ці два пачалі паўставаць гурткі прыяцеляў Савецкага Саюза. Яны і далі пачатак усяму Таварыству польска-савецкай дружбы.

„Ніва“: Сардэчна дзякую за размову.

Размову правёў М. Гайдук
Фота аўтара

Калектыў „Прыгода“ з Бельска на апошнім аглядзе савецкай песні ў Беластоку.

першае месца разам з калектывам з Рыбалаў. Другое месца было прыдзелена калектыву з бельскага белліцэя.

Усе тэатральныя калектывы атрымалі дыпломы і грашовыя ўзнагароды.

У заключным слове Аляксандр Іванюк выказаў высокае прызнанне ўсім удзельнікам самадзейнага тэатральнага мастацтва за іх працу ў галіне папулярызацыі мясцовай народнай абраднасці, песні, роднага беларускага слова.

Янка Целушэцкі
Фота аўтара

Сцэна з пастаноўкі рыбалаўскага драмгуртка.

дакладамі выступалі і семінары праводзілі лектары з гміннага асяродка ідэйна-выхаваўчай працы, лекар, ветэрынар, аграном, інструктары з КГВ. Урэшце, і сама А. Сцепанюк — гэта самы лепшы ў Нараўскай гміне інструктар па справах кулінарыі, кансервавання садавіны і гародніны, нарыхтоўцы вырабаў з мяса і птушкі, розная безалкагольнага піцця. Усе навакольныя сёлы — Анцуты, Гародчына, Ляхі, Крывец, Белкі, Адрынкі і іншыя — вельмі добра ведаюць пані Насцю і высока цэняць яе ўменні.

Шануюць людзі А. Сцепанюк як чалавека справядлівага і патрабавальнага да сябе і да іншых. Не выпадкова яе ўжо другі раз выбралі членам Гміннай рады нарадовай, запрасілі ў маладзёжную камісію Гміннага камітэта Фронту адзінства народу, яна з'яўляецца членам надзорчых радаў Спулдзельчага банка ў Нарве, нараўскага ГСу, Ваяводскага саюза сельскагаспадарчых кааператываў. Ужо 28 год яна дзейнічае як член ЗСЛ, належыць да заснавальнікаў гуртка БГКТ і яго вельмі актыўных членаў. Ды ўсяго немагчыма пералічыць, дзе А. Сцепанюк уносіць свой уклад працы.

І з усім яна паспявае ў час і ў пару, усё ў яе выходзіць спраўна. Напэўна таму, што сваю грамадскую дзейнасць яна разумее як свой абавязак, як працяг тае багацейшай традыцыі прагрэсіўнага руху ў баявой вёсцы Трасцянцы.

Мікалай Гайдук
Фота аўтара

Беларуская кніга

У кнігарні імпартных выданняў у Беластоку, вул. Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Я к а я т ы ц у д о ў н а я, Р а д з і м а, 1978, цана 11 зл.

Зборнік 7 песень беларускіх кампазітараў, між іншым Ю. Семянякі, М. Корсака, Э. Зарыцкага і іншых. У яго ўвайшлі творы, разнастайныя па настрою і разлічаныя на розны склад выканаўцаў.

Ж ы в о е с л о в а, 1978, стар. 286, цана 22 зл.

Зборнік навуковых артыкулаў-слоўнікаў пра лексічныя асаблівасці гаворак, народную тэрміналогію і наменклатуру сённяшняй беларускай мовы. Сярод іх, між іншым, знаходзім артыкулы Г. М. Аляксейчык „Да слоўніка Навагрудчыны“, А. М. Булыкі „З лексікі в. Селішча Навагрудскага раёна“, А. П. Груцы і І. І. Паўлоўскага „З лексікі гаворкі в. Святая Воля“ (Брэстчына), П. У. Сцяцко „З роднай гаворкі“ (Гродзеншчына) і інш.

Друцэ І., Ц я ж а р н а ш а й д а б р ы н і, 1977, стар. 326, цана 26 зл.

Раман малдаўскага пісьменніка, у якім прадстаўлены гістарычныя падзеі і жыццёвыя перыпетыі жыхароў аднаго са стэпавых сёлаў Малдавіі. Пераклад на беларускую мову А. Адамовіча.

Панчанка П., В я ч э р н і ц я г н і к, 1978, стар. 80, цана 5 зл. 20 гр.

Зборнічак лірыкі, што нарадзілася пад пяром паэта.

Кнігарня ахвотна высылае кнігі за паштовым заліччэннем. Запатрабаванні накіроўвайце па адрасу: „Dom Książki“, 15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 10.

(мг)

РЭФОРМА І ХАРЧАВАННЕ

Рэформа школьніцтва пачалася ў мінулым годзе. Ліквідаваны шматлікія філіяльныя пункты, і таму значна павялічылася колькасць даязджаючай у школу моладзі. Разам будзе 23500 вучняў, якія вымушаны даязджаць на ўрокі. Задбалі пра іх харчаванне. Карыстаецца з яго 90% дзяцей і моладзі.

З кожным годам прыбывае інтэрнатаў. У 1978 годзе новы інтэрнат атрымала лясная школа ў Белавежы, будуюцца наступныя: у Лапах, Беластоку і Міхалове. Да 1990 года запланавана 6 новых інтэрнатаў.

Добра працуюць інтэрнаты сельскагаспадарчых школ у Бельску, Ружанастоку і Чартаеве. Яны вядуць уласныя агароды з фруктамі і агароднінай. У спаборніцтве на найлепшае харчаванне ў інтэрнаце першынство заваяваў інтэрнат медыцынскай школы ў Беластоку. Добрых поспехаў дабіўся ў гэтай галіне інтэрнат агульнаадукацыйнага ліцэя ў Саколцы.

(яц)

ВЯСЕЛЬНАЯ

Ой, ступіла млода дзеўчынка на парог,
вымахнула хустэнькаю напарод,
вымахнула хустэнькаю напарод.
— Разыдзецесе, разыдзецесе, усе людзі,
ніхай до мэне мой баціньхо прыбудзе,
ніхай до мэне мой баціньхо прыбудзе.
Ніхай мэне шчасцем-здаройём надарыт,
ніхай мэне до Божого дому выправіт,
ніхай мэне до Божого дому выправіт.

Ад Марыі Янюк, 1908 года нараджэння, мястэчка Нараўка, запісаў 24 студзеня 1979 года Мікалай Гайдук, мелодыю расшыфравала Людміла Панько.

(Працяг са стар. 3)

НЕ ВАРТА ХВАЛІЦЦА

та ўжо вам не замухрышка і мусіш абыходзіцца з ёю, як з балячкай.

Усё аформіўшы, службовая асоба выйшла, сказаўшы:

— Да пабачэння!

— Матай кебеням адседава ты, макака афрыканская! — толькі ў думцы адказаў, пабіты на ўсіх франтах, Васіль. Потым кінуўся да „Сельгі“ і далёка вышвырнуў яе праз акно.

Якая ж мараль выплывае адсюль?

Выплывае не адна: па-першае, няшчасце можа спаткаць чалавека і на ўласнай канапе; па-другое, не варта ўсё ж-такі хваліцца; па-трэцяе, калі ўжо маеце дома хаця абы-якое радыё, то хуценька рэгіструйце яго і спраўненька аплочвайце за яго.

Піліп Саскі

Калі поснае, то і прыправы мала даюць

Прачытаў я ўважна адгалоску В. Станулевіча з Ольштына п.з. „Больш цаніць сваё“. Надрукавана яна была ў 12 нумары „Нівы“. І задумаўся. Аўтар бароніць паэтаў-белавежцаў, якія не трымаюцца рыфмы і рытму і паэзія якіх незразумелая народу, але зразумелая людзям вышэй адукаваным. Таксама аўтар штурхануў і нашага паважанага Дзядзьку Кваса, што ён, а дакладней крытыка яго, завострая для некаторых паэтаў „Белавежы“.

На канец В. Станулевіч стараецца падважыць і маю карэспандэнцыю з 8 нумара „Нівы“ п.з. „Паэзіі не навучышся, калі яе ў галаве няма“ і даводзіць, што я дыскусію над паэзіяй разумею як паход супраць цяперашніх паэтаў-белавежцаў і валю на іх цяжкімі гарматамі. І яшчэ пры гэтым, што я ніводнага аўтарытэту на падтрымку сваіх тэзісаў не знайшоў сярод беларускіх паэтаў-класікаў, з чаго вынікае, што я альбо не знаю сваёй паэзіі, альбо лічу яе не аўтарытэтнай.

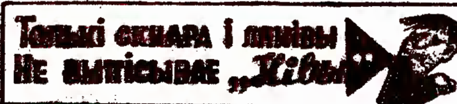
А вось пачну найперш ад сябе. Гэта няпраўда, што я дыскусію над „Палескай Дзядзькі Кваса“ разумею як паход супраць кагосьці. Якраз разумею гэтую дыскусію як нешта карыснае. І як добры ўрок для тых усіх, хто займаецца даўно і нядаўна пісаннем і нават для тых, хто ставіць першыя крокі ў гэтай галіне. Дыскусія ў даным выпадку — рэч проста неабходная.

А ці я ведаю сваю родную паэзію? Ці лічу яе аўтарытэтнай? Такіх нашых класікаў, як Янку Купалу, Якуба Коласа, я ведаў ужо ў першым класе пачатковай школы, бо іх вершы настолькі былі прыдатныя і цікавыя, што без іх немагчыма было абысціся. І яны ў маёй вучобе былі на першым плане. Калі я вучыўся ў першым класе, беларуская мова была ўрокам абавязковым і распачыналася ад першага класа. Пасля даведаўся я і пра Максіма Багдановіча, Цётку, Максіма Танка і пра многіх, многіх іншых. Беларуская паэзія для мяне настолькі важная і аўтарытэтная, што я не магу знайсці нават слоў, якія б канчаткова маглі гэта пацвердзіць. Беларусам Янка Купала так дарагі, як рускім А. Пушкін, украінцам Т. Шаўчэнка, палякам — А. Міцкевіч. А што я ў сваім артыкуле не спаслаўся на беларускіх паэтаў і пісьменнікаў, а толькі на некаторых рускіх, гэта вынікае з таго, што для мяне руская літаратура і рускі народ такі ж дарагі, як і беларускі. І справе канец.

У сваёй карэспандэнцыі я штурхануў толькі некалькіх белавежцаў за іх стыль у паэзіі, між іншым, Я. Бурша. Хаця ён, відаць, і здольны паэт, бо навват у Беларускай Савецкай Энцыклапедыі ён успомнены. Толькі цяжка яго зразумець — гэта факт. Альбо ўзяць К. Бандарука. Чалавек ён вельмі здольны, аднак вершы піша без рыфмы і рытму.

„Белавежа“ мае і можа пахваліцца такімі паэтамі, як Віктар Швед. Да яго вершаў ніхто не прычэпіцца. І яны цякуць, як ручай, і, як песня, плывуць. Таксама мой аднавясковец, зямляк, Іван Чыквін можа пахваліцца гэтым. Яго кніжка „Неспакой“ сапраўды каштоўная. І не толькі гэта. Калісьці ў „Ніве“ прачытаў яго верш „Нам трэба слоў“, які поўнасцю можа стаць гімнам. Хаця і І. Чыквін многія свае вершы піша і па-сучаснаму, так як Бурш і іншыя, аднак глыбіня зместу яго творчасці парывае чалавека. Трэба аднак сказаць праўду ў вочы: шырокі круг чытачоў і пераважна з вёскі, вершы без рыфмы і рытму мала чытае. І аб гэтым трэба ведаць усім. І яшчэ адна справа. Не лёгка знойдзецца мудрэц, які б да сучаснага верша ўлажыў мелодыю, якая б нас захапіла, бо не лёгка ствараць песню з сучаснай паэзіі. А колькі ж песняў нарадзілася з паэзіі класікаў, з іх вершаў! Як хоць бы ўзяць самую блізкую песню на словы Канстанцыі Буйлы „Люблю наш край“.

М. Панфілюк

Сардэчныя тайны

Дарагое Сэрцайка, я рэгулярна выпісваю „Ніву" і чытаю ўсе твае парады. А вось якая ў мяне бяда: муж мой знайшоў сабе іншую дзяўчыну, ужо канкрэтна ведаю, і што я маю, бедная, рабіць? А хадзіла ж я з Янкам доўга, аж тры гады. Ён любіў выпіць, а я старалася ўсімі сіламі яго ад гэтага адвучыць. Ды і сказала, што не выйду за яго замуж, калі гарэлкі не пакіне. Не лёгкая была гэтая „вайна". Прымусіла яго змяніць працу, бо было там шмат спакус ды аказій да выпіўкі. І ўрэшце-рэшт „вайну" я гэту выйграла. Янка піць перастаў, і тады мы пажаніліся. Нарадзілася ў нас дзіця, а праз паўтара года і другое. Я мусіла пакінуць работу і заняцца дзецьмі. Пакуль было ў нас адно дзіцё, я яго аддавала ў жлобак. І, прыйшоўшы з работы, мы з мужам разам займаліся дамашнімі справамі. Ён мне многа памагаў. Але калі я кінула работу, дык усё на мяне і звалілася. Праўда, то я і не вымагала ад мужа дапамогі, бо я ж не працавала. Але той хатняй работы дык не перарабіць пры малых дзецях. Я змучаная заўсёды і занядбаная. Не памыцца, не прычасацца няма часу. А тут муж хацеў бы і ў кіно час ад часу пайсці. А мне ні на што ахвоты няма. Час ад часу то ён і прыткне мне, што змянілася я цяпер — не пазнаць проста. А мяне яшчэ горшая злосць бярэ. Спачування ніякага, а яшчэ насмешкі. І муж стаў зусім іншы, чым калісьці. А такое ж каханне было! Ды мала таго, ад нейкага часу ён стаў пазней з працы прыходзіць, а нядаўна я даведалася, што сабе іншую знайшоў. Ведаю, дзе яна працуе. І што мне цяпер рабіць, ці ж я вінавата, што мусіла дзецьмі заняцца і той неперарабімай хатняй работай?

Ніна з Б.

Ніна! Вельмі добра зрабіла ты спачатку, што адвучыла Янку ад гарэлкі. Наступіла правільна не выходзячы замуж, пакуль не перастаў піць, але пазней, аднак, зрабіла ты памылку і мо таму муж і заняўся іншай. Калі пакінула работу, увесь цяжар хатняй работы зваліла на свае плечы, вызваляючы ад усіх абавязкаў мужа. Ясна, што ў гэткіх умовах ты занядбала свой выгляд і кожны дзень, замучаная да канца, не будзеш вясёлай і атракцыйнай для мужа, як калісьці. І вось вынік — муж зацікавіўся іншай. Дык неадкладна пагавары з мужам, а нават і з гэтай дзяўчынай. У вас жа ёсць дзеці, і ратаваць сям'ю трэба. Мужа загані да работы ў хаце. І, карыстаючыся свабоднымі хвілінамі, задбай пра сябе. Хай муж ізноў убачыць цябе такой, як была ты раней. Думаю, усё ўладзіцца.

Сэрцайка

Заказвала Мілка Сідаронак.

Куток практычных ведаў

ПРА БЯСПЛОДНАСЦЬ МУЖЧЫН

Амаль у 30 працэнтах даследаваных сямей, у якіх няма дзяцей, бясплодным з'яўляецца муж. У сучасны момант навука ўсё больш увагі прысвячае гэтаму пытанню. Усё шырэй звяртаюць цяпер увагу на сувязь мужчынскага насення з узнікненнем хвароб у дзяцей (асабліва недаразвітых), а таксама з заўчаснымі выкідышамі.

Якія ж бываюць прычыны мужчынскай бясплоднасці? Можна іх было б падзяліць на 2 асноўныя групы: бясплоднасці, выкліканай няздольнасцю да палавых зносін, а таксама няздольнасцю да запладнення. У першай групе можна адзначыць некаторыя анатамічныя змены мужчынскіх палавых органаў, якія не даюць магчымасці мець нармальныя зносіны з жанчынай. Да гэтай групы можна залічыць таксама функцыянальныя нарушэнні, калі мужчына не адчувае патрэбы зносін з жанчынай.

У другой групе знаходзяцца выпадкі няздольнасці да запладнення, выкліканыя хваробай: запаленнем машонкі або непраходнасцю насенных дарог. Гэтыя хваробы могуць узнікнуць у дзяцінстве ці ў пазнейшым узросце. У апошні час спалучаюць іх з захворваннем на некаторыя вірусныя хваробы. У 70 працэнтах непраходнасць насенных дарог звязана з запаленнем, венерычнымі хваробамі, туберкулёзам. Насенныя каналы зарастаюць, а гэта не дае магчымасці выйсці насенню наверх.

Якія шанцы вылячэння? Гэта справа выглядае падобна, як у жанчын. У некаторых паталагічных станах можна даволі хутка атрымаць добрыя вынікі. Часамі ж лячэнне адбываецца вельмі доўга, а лекар патрабуе ад пацыента нават змены ўмоў працы. Часамі робяць аперацыю. А часамі дастаткова толькі пазбягаць алкаголю, папяросаў, інфекцыйных хвароб (запаленне міндалін, носа і г.д.)

Ёсць жа аднак і выпадкі, калі ніякае лячэнне не ў стане зрабіць мужчыну плодным.

Эскулап

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Брат і сястра працавалі на гаспадарцы, якая з'яўляецца іх супольнай уласнасцю. У выніку хваробы сястра стала інвалідам II групы. Брату споўнілася 57 год. Ці могуць яны супольна перадаць гаспадарку дзяржаве за пенсію? Калі гэта немагчыма, то ці можа яна перадаць гаспадарку брату і атрымаць ад дзяржавы пенсію?

АДКАЗ: Закон з 27 кастрычніка 1977 г. аб пенсійным забеспячэнні і іншых павіннасцях для сялян і іх сямей прадбачыць, што пенсія прыслугоўвае супольна мужу і жонцы, хоць бы толькі адзін з іх быў ва ўзросце пенсіянера або быў інвалідам. Падобнага правіла няма ў адносінах да супольных уласнікаў. З гэтага вынікае, што каб супольныя ўласнікі маглі аддаць цэлую гаспадарку, неабходна, каб кожны з іх меў узрост пенсіянера, або быў інвалідам I або II групы. Таму ў даным выпадку брат і сястра не могуць супольна аддаць гаспадарку дзяржаве за пенсію, паколькі брату 57 год і не з'яўляецца ён інвалідам. Немагчыма таксама ў даным выпадку, каб сястра перадала гаспадарку брату за пенсію, прызнаную дзяржавай. Гаспадарку можна перадаць асобе, якой не споўнілася яшчэ 55 год — незалежна ад іншых умоў, якія патрабуюцца ад гэткай асобы, як напрыклад, кваліфікацыі для кіравання гаспадаркай і гарантыі, што будзе яна гаспадарыць на належным узроўні.

Этнаграфічнае заценка

Вышаў сеўца сеяць...

Фота М. Гайдука

Вер-не-вер

Дарагі Астроне! Сніцца мне, што я на забаве гуляю з дзяўчынай, якую я вельмі ўважаю. Мы выпілі па тры півы, і яна так ап'янела, што ўпала на памост. Калі яе паднялі, абняла мяне за шыю і пытала, чаму я яе не падтрымаў. Я сказаў, што не агледзеўся, калі яна ўпала, і яна тады пачала плакаць. Я сказаў, каб выйсці. Калі мы сталі выходзіць, я пачуў галасы суседак: „Мае ён шчасце, што яшчэ не ажаніўся" (зазначаю, што я яшчэ не думаю жаніцца). Тут уваходзіць свяшчэннік і гаворыць мне, каб я пашукаў другой дзяўчыны. Калі мы выйшлі, яна ўчапілася мне на шыю, і стала прасіць, каб я яе не пакінуў. Я сказаў, што пакіну. Яна вельмі плакала. Я сказаў ёй, што яна прыйшла ўжо на забаву падпіўшая, і яна прызналася, што разам з адной сяброўкай і сябрам выпіла бутэльку гарэлкі. Пасля мы апынуліся ў нейкай хаце, і я пачаў наліваць гарэлку ў кілішкі. Калі я наліў адзін, ён перакуліўся на стале. На гэтым я і прачнуўся. Прашу Вас, Астроне, растлумачце мне гэты сон, бо я не ведаю, што ён можа абазначаць.

Янка з Варшавы

Янка з Варшавы! На жаль, не магу цябе пацешыць. Спаткае цябе нейкая горыч, а можа нават нехта цябе абразіць. Добра, што ты хаця не выпіў тае гарэлкі, хаця паспеў яе наліць. Але ж ты піў піва... Уся бяда твая, бадай, у тым, што маеш нейкага дурнога сябру (а мо сяброўку?) — твая сяброўка ж ува сне была п'яная, і ўсе твае сонныя падазрэнні і ваганні, заўвагі людзей і свяшчэнніка могуць быць не пазбаўлены сэнсу. Можа, штосьці ўсё ж направіцца — дзяўчына плакала, а плач заўсёды абазначае, што становішча палепшыцца, або жыццё прынясе неспадзяваную радасць.

Астрон

Тайны другой сусветнай вайны

У той час Кіеў ператварыўся ў гіганцкае сховішча, куды з усёй Украіны і Беларусі звозілі творы мастацтва. Адсюль яны ішлі далей, у рэйх.

Размеркаваннем экспанатаў па нямецкіх музеях (частку ў выглядзе падарункаў атрымлівалі гітлераўскія сановнікі) займаўся штурмбанфюрэр СС фон Кюнсберг. Начальнік айнзацштаба добра памятаў буру, якая разыгралася з-за Янтарнага пакоя, і таму большую частку скарбаў адпраўляў у Кенігсберг.

Спачатку сюды паступілі зборы Харкаўскага музея. Распакаваўшы скрынкі, доктар Родэ ўбачыў сярод экспанатаў выдатныя творы заходнееўрапейскіх майстроў. У наступным транспарце былі палотны выдатных рускіх мастакоў. Неўзабаве прыйшоў састаў з Мінска. У ім была калекцыя карцін майстроў XVIII стагоддзя, вялікая калекцыя мастацкай керамікі і старадаўняя мэбля.

Работнікі музея не паспелі яшчэ разабраць усе атрыманыя экспанаты, як прыйшло паведамленне аб прыбыцці яшчэ 98 скрынь. У іх знаходзілася 800 унікальных сярэдневяковых ікон і культавых карцін.

З таго дня новыя транспарты пачалі прыходзіць раз у некалькі дзён. Доктар Родэ, які імкнуўся да таго, каб выратаваць ад ваеннай неразбярыхі як мага больш скарбаў культуры, апынуўся ў цяжкім становішчы. Для каштоўных экспанатаў не хапала памяшканняў. Частку помнікаў даводзілася размясціць у падвалах замка. Родэ баяўся, што каштоўныя прадметы будуць пашкоджаны ад доўгага знаходжання ў закрытых скрынях і сырых падвалах. На жаль, выбару не было. З адным з апошніх транспартаў у Кенігсберг прыехалі з Кіева Паліна Кульжэнка і яе асістэнт Юрый Колеў. Доктар Родэ даручыў ім скарбы ўкраінскай культуры.

Такім чынам, савецкі разведчык Юрый Колеў апынуўся нарэшце ў Кенігсбергу, паблізу Янтарнага пакоя, які ён шукаў; лёс твораў мастацтва, нарабаваных на Украіне, цесна пераплёўся з лёсам унікальнага скарбу з Екацярынінскага палаца.

3 жніўня 1944 года над Кенігсбергам з'явіліся англа-амерыканскія самалёты, скідваючы смяротныя снарады. Налёт для ўсіх быў поўнай нечаканасцю.

Гаўляйтэр Кох, які знаходзіўся ў той час у штаб-кватэры Гітлера, даведаўся з паведамленняў па радыё аб налётах і разбурэннях. Ён скараціў свой візіт і 1 верасня вярнуўся ў Кенігсберг. На наступны дзень ён хацеў агледзець разбурэнні, аднак зноў быў налёт. Другі налёт быў яшчэ больш страшны.

Пасля дзвюх бамбардзіровак 70 працэнтаў гарадскіх будынкаў ляжала ў руінах. Многа дзён гарэлі яшчэ дамы і цэлыя вуліцы. Моцна пацярпеў ад налёту замак, а ад аднаго з крылаў засталося толькі каменне. Сярод залаў, што згарэлі, была і тая, што прымыкала да Янтарнага пакоя. Дзякуючы неадкладнай дапамозе пажар удалося лакалізаваць. Пакой уцалеў.

Гаўляйтэр хадзіў па замку і аглядаў разбурэнні. Раптам ён спыніўся, быццам працяты нейкай думкай.

— З-за гэтага праклятага пакоя на нас абрушылася бяда, — усклікнуў ён. — Мы пазбавімся ад яго і пазбавімся ад праклядця, што вісіць над ім.

Доктар Родэ адчуў слабасць у нагах.

— Ах, пан рэйхскамісар, гэта гісторыя з праклёнам — не больш чым казка, выдумка. Любы каштоўны твор мастацтва акружае тайна, што надае яму яшчэ больш прыцягальнасці, — спрабаваў пераканаць вучоны забабоннага саноўніка.

— О не, пан Родэ, — пачуў ён рашучы адказ. — Пачынайце запакоўваць. Мы аддадзім яго. Хоць бы Розенбергу, ён жа так марыў аб ім. Паглядзім, як пасля гэтага пойдуць яго справы, — ехідна засмяяўся Кох.

Праз тыдзень у будынку рэзідэнцыі гаўляйтэра адбыўся сход з удзелам Коха, яго намесніка Гросера, начальніка гестапа Фрайтага, начальніка тэхнічнай службы СС, штурмбанфюрэра Бруна Апфельштэта, оберпрэзідэнта Кенігсберга Хельмута Біля, доктара Родэ і хавальніка музея доктара Фрызэ. У ходзе нарады Родэ прапанаваў, каб частку каштоўных помнікаў адправіць і схаваць у прускіх юнкераў, у маёнтках, што раскіданы сярод азёраў і лясоў, удалечыні ад шасэйных дарог і гарадоў. План адобрылі.

(Працяг будзе)

ТРЫБУНА чытачоў

Маслам не памажаш хлеба...

Кожны з нас, як у горадзе, так і ў вёсцы спажывае розныя малочныя прадукты, поўны асартымент якіх ляжыць на полках у спажывецкіх магазінах усёй краіны. Закінулі сяляне ручныя маслабойкі пад стрэхі, перасталі займацца прадукцыяй масла і сыра. Увесь удой малака нясуць у злучні, адтуль вязуць яго для фабрычнай перапрацоўкі, а там выпускаюцца розныя малочныя прадукты: цвёрдыя сыры і тварагі, смятана і малочныя напіткі, маслянка і чатыры гатункі масла.

Прадукаваныя малочныя прадукты былі высокай якасці, ды нешта сталася і самы важны прадукт, менавіта масла, не мае цяпер запаху масла і ніякім чынам нельга ім памазаць хлеб ці булку. Таму я нясу эканамічныя затраты — замест 1 дкг масла на булку, ужываю 2 дкг і то яшчэ застаецца месца не замазанае. А ёсць жа такая прыгожая прымаўка: „Памаж, як маслам".

У сувязі з тым, што масла купляю толькі прадукцыі гайнаўскай малачарні, не магу сказаць, якое яно ў іншых на Беласточчыне. Але просьба ў мяне ёсць: гайнаўскія масларобы, папраўце рэцэптуру масла і зрабіце так, каб яно без цяжкасці мазалася на хлеб!

Вірскі

Дарога з кучамі пяску

Ёсць у Відаве дарога, якая ідзе на лугі. Усё было б добра, каб не... незаконачаная работа ПГР з Бельска. Восенню навазілі яны тут пяску і не разгарнулі яго. І так цяпер выглядае дарога, як магілы, пра якія ніхто не клапоціцца. А вясна ўжо на дварэ. Людзі выходзяць у поле і выводзяць жывёлу. А прайсці дарогай цяжка. ПГР павінен зрабіць парадак на дарозе і не пакідаць дарогі непраезднай.

Румі

P.S. Стараюся пісаць па-беларуску і не ведаю, як у мяне гэта выходзіць.

Ад. рэд. Як бачыце, някепска. Віншуем!

Стаянка нумар 10 у Бельску

На вул. Гагарына ў Бельску ёсць стаянка Транспартнага прадпрыемства сельскагаспадарчага будаўніцтва ў Элку. На цэлых начах стаяць на станцыі самаходы і розныя іншыя цяжкія машыны. А пляц ад вул. Гагарына не адгароджаны. Сетка, якая некалі была агароджай, ляжыць, сарваная, на зямлі. Выглядае, як бы машыны стаялі ў чыстым полі і з усіх бакоў можна сюды ўвайсці.

Пляц не асветлены, дзверы ў „бюро" не маюць замкоў і адкрыты. Уязная брама ўвогуле не замыкаецца. Дзверы ў варштаты ледзь адчыняюцца і вельмі часта цэлую ноч толькі прыкрыты. Усё гэта стварае ўражанне, што нікога не цікавяць гэтыя машыны. Механікі з варштатаў наракаюць, што ім холадна працаваць, асабліва зімой. Прыбіральня таксама з папсаванымі футрынамі, якія ледзь трымаюцца. Такога скандалу я дагэтуль нідзе не бачыў. І, здаецца, што вельмі востра трэба ўрэшце ўвесці тут парадак.

Румі

Перажылі і жыць будуць

У маёй вёсцы Відава ад пачатку зімы, як толькі палі замяло снегам, у суседа Георгія Юзвінскага ў стадоле пасялілася 6 фазанаў. Схаваліся яны сюды ад холаду і голаду. І нават кроку не зрабілі, каб уцякаць ад гаспадара, калі той прыходзіў браць сена каровам. Як найлепшыя сябры, прызвычаіліся да чалавека. Стадола гэта новая і яшчэ не мае дзвярэй, а на таку многа розных зярнят. Было чым птушачкам пажывіцца. І міла было паглядзець на гэтых каляровых птушак, якія тут гаспадарылі. Калі прыйшла вясна, яны захлопалі крыламі і адляцелі ў лес. Дзякуючы добраму сэрцу чалавека, перажылі цяжкую зіму і цяпер будуць знішчаць шкоднікаў на яго палях.

Румі

Гміна з горадам

Гміна Нараўка наладзіла добрае і цікавае супрацоўніцтва з беластоцкімі фабрыкамі мэблі. Кантакты пачаліся ў час Дэкады вясковай культуры ў Беластоку. У Нараўцы была падпісана адпаведная ўмова. Яе галоўныя пункты хачу тут прывесці, бо цікавыя: дапамога пры жніве і капанні бульбы; дапамога ў пашырэнні спорту і адпачынку; дапамога ў загаспадараванні некаторых гаспадарчых аб'ектаў; абмен мастацкімі і спартыўнымі калектывамі, выстаўкі і конкурсы; узаемнае азнаямленне з дасягненнямі гміны і фабрыкі.

Найперш у Нараўцы пабывалі прадстаўнікі беластоцкіх фабрык мэблі. Яны сустрэліся з мясцовым актывам, былі ў лесе. Калектыў з керамічнай фабрыкі ў Старым Ляўкове даў гасцям канцэрт беларускіх песень.

Потым 33-асабовы калектыў гміны пабываў у Беластоку. Яны пазнаёміліся з фабрыкамі, убачылі, як прадукуецца мэбля і пазнаёміліся з умовамі працы рабочых. Вечарам пабывалі ў тэатры.

Пачаткі паказалі, што супрацоўніцтва развіваецца з карысцю для абодвух бакоў і трэба яго падтрымліваць.

А. З.

Семінар аб ахове прыроды

3 і 4 сакавіка г.г. у Белавежы адбыўся семінар, прысвечаны тэме „Актуальныя праблемы аховы прыроднага асяроддзя ў святле развіцця турызму і краязнаўства на тэрыторыі Беластоцкага ваяводства". Падрыхтавалі яго аддзел землеробства і скупкі Ваяводскай управы ў Беластоку, Ваяводскае праўленне ПТТК у Беластоку і Праўленне аддзела ПТТК у Белавежы. У семінары ўдзельнічала каля 100 чалавек — прыродазнаўцаў, краязнаўцаў, ПТТК-оўскіх і ЛОП-аўскіх дзеячоў з Беласточчыны і суседніх ваяводстваў.

Было прадстаўлена 8 дакладаў. Праф. др У. Сакалоўскі гаварыў пра ахову раслінная покрыва Беласточчыны, др К. Волк пра ахову фауны на той самай тэрыторыі. Др інж. Ч. Акаляў дакладваў аб функцыі Белавежскай пушчы ў праграме аховы прыроды Беластоцкага ваяводства. Мгр інж. М. Кэндзяжаўскі пазнаёміў прысутных з праблемай аховы вод паўночна-ўсходняй Польшчы, а інж. Ю. Хылінскі — з аховай падворскіх паркаў. Апошнім у першы дзень семінара быў даклад мгр Э. Боньчак-Кухарчыкавай на тэму аховы зялёных раёнаў у гарадах. На другі дзень былі прадстаўлены два даклады. Інж. Л. Будрык гаварыў пра ахову прыроды ў прасторным планаванні, а мгр інж. К. Вольфрам — пра адукацыю па ахове прыроды.

Вельмі ажыўленай аказалася дыскусія пасля дакладаў. Яе ўдзельнікі ўзнялі многа спраў, вырашэнне якіх адпаведнымі ўладамі і ўстановамі ў Беластоцкім і суседніх ваяводствах многа дапаможа ў зберажэнні прыроднага асяроддзя для нашых нашчадкаў.

П. Байко

Не туды дарога!

Яшчэ таго не бывала, што вось увяла гмінная спулдзельня ў Гайнаўцы! Гмінная спулдзельня вядзе продаж рознага корму для скаціны. У мінулым годзе, купляючы корм, можна было мяшок даць у замен, або перасыпаць восьпку ў свой мяшок. Цяпер яны прымаюць мяшкі толькі з паперы, а мяшкі тканыя прадаюць разам з кормам па 22 злотых за штуку. Як не хочаш браць з мяшком, не дадуць мяшанкі.

Ніхто б нічога не казаў, каб мяшкі тыя былі цэлыя і моцныя, але яны ўжо знішчаны, і ГС хоча іх пазбыцца, таму рашылі сілай прадаць іх селяніну.

Такі спосаб гандлю — недапушчальны, і ВЗСР як найхутчэй павінна палажыць канец такой практыцы.

Вірскі

У Белавежы здымаўся новы фільм

У канцы лютага г.г. у Белавежы рэалізаваліся некаторыя здымкі да польскай каляровай тэлевізійнай серыі „Да апошняй крыві". Здымкі ішлі ў палацовым парку ля рэстарана „Турыстычны" і ў некалькіх месцах Белавежскай пушчы. Выклікалі яны сярод жыхароў мястэчка многа зацікаўлення, тым больш, што шмат жыхароў прымала непасрэдны ўдзел у рэалізацыі фільма ў ролях статыстаў.

Фільм будзе апавядаць, як фарміравалася І дывізія Войска Польскага і як праходзіла яе баявое хрышчэнне ў бітве пад Леніна. Рэжысёрам фільма, які рэалізуецца паводле сцэнарыя Збігнева Сафʼяна, зʼяўляецца Ежы Гофман. Здымкі робіць Ежы Госцік. А ў галоўных ролях выступаюць: М. Левандоўскі, А. Дымна, Г. Трэля, Л. Петрашак, Я. Зайдлер, К. Віткевіч, К. Скалімоўская, М. Вальчэўскі. Будуць таксама выступаць і савецкія акцёры — А. Кабаладзэ ў ролі Сталіна, Н. Засухін у ролі Молатава, Г. Печнікаў у ролі Вышынскага, А. Макшанцаў у ролі Жукава.

Серыя будзе складацца з 7 фільмаў.

П. Байко

У Навасадах

У Гайнаўскай гміне па дарозе з Нарвы ў Гайнаўку знаходзіцца вялікая вёска Навасады. Многія з вас, чытачы, ехалі праз гэтую вёску і бачылі, што ў апошнія часы вуліца вёскі была пашырана, быў паложаны асфальт і падрыхтавана месца для тратуараў.

У гэтым годзе гміна прызначыла больш як мільён злотых, каб у вёсцы канчаткова зрабіць парадак. Будуць праложаны тратуары, будзе зроблена новае асвятленне вуліц. Перабудуецца энергетычная лінія. Праведзены будзе капітальны рамонт святліцы.

І зноў будзе пільная патрэба, каб гміне памаглі жыхары Навасад. На гэта разлічвае начальнік гміны.

Э. Вайсковіч

М. Аўсейчук, Завыкі, піша: „Аднак інтэрвенцыя памагла, хаця і два разы давялося пісаць у рэдакцыю, што „Ніва" не прыходзіць на час, ды і зусім прападае. Пакуль што памагло, ужо дзве суботы падрад прыйшла як трэба".

Як з гэтага відаць, змагацца за тэрміновую дастаўку трэба заўсёды.

Э. Вайсковіч. Наш перадавы карэспандэнт пры нагодзе далучыў да сваіх артыкулаў прыпіску. Такога роду некалькі слоў „ад сябе" паляпшаюць настрой у рэдакцыі. Наш карэспандэнт у дапісцы сваёй як бы неяк усумніўся сам у сабе. Разважае ён: „Каб быць сярод першых карэспандэнтаў „Нівы", трэба найменш сто артыкулаў напісаць". І далей: „Артыкулаў у мяне хопіць, ці толькі рэдакцыя ўсе іх надрукуе?". І канчае: „Разлічваючы на добрае супрацоўніцтва з „Нівай" і на здароўе, іду ў атаку на старонках „Нівы" за лепшае заўтра Беласточчыны, за развіццё беларускага асяроддзя, за сацыялізм!". І што ж тут дадаваць, маючы такіх карэспандэнтаў! Карэспандэнта нашага друкуем многа і з прыемнасцю.

Францішак Берніковіч. Даўнейшы актывіст Беларускага таварыства прыслаў паштовую карту з Седліскаў у Сувальскім ваяводстве да свайго знаёмага рэд. М. Хмялеўскага. Паштоўка трапіла да рэдактара, адказнага за карэспандэнтаў, і той рашыў, што цікавым будзе на месцы гэтым прывесці некалькі слоў з яе да ведама ўсіх чытачоў, паколькі словы гэтыя сведчаць аб адной вельмі радаснай з'яве: паміж чытачамі „Нівы", дзе б яны не жылі, існуюць сардэчныя, сяброўскія адносіны, часта нават, як у даным выпадку, дзякуючы „Ніве", зямляк знаходзіць земляка. А вось словы аўтара: „Звяртаюся да вас з гарачай просьбай. З апошніх нумароў „Нівы" даведаўся я што ў Легніцы пражывае мой зямляк з Глыбоччыны — Тамаш Кірылаў. Можа рэдакцыя будзе мець яго адрас, калі так, будзьце добры, прышліце мне".

Маем адрас Тамаша Кірылава і высылаем яго вам. Ведаем, што наш легніцкі чытач і прыяцель будзе вельмі рады такому знаёмству.

Ірэна Федарук, Мінск, БССР. Перадалі ваш ліст Беларускаму таварыству. Яно выдаўца беларускіх календароў і зборнікаў паэзіі.

БЫДЛЯЧЫ ВАГОН

Ехаў я неяк з жонкай у Гайнаўку. Цягнік спазніўся. Ды гэта яшчэ не найбольшая бяда. Горш было, калі прыехаў той цягнік. У яго саставе, не ўлічваючы паравоза і агравальнага вагона, было яшчэ два вагоны першага класа і адзін быдлячы, хаця напісана было, што гэта вагон другога класа. Вагон старога тыпу, які ўжо даўно выведзены з карыстання і я дагэтуль не магу сабе растлумачыць, якім дзівам ён дзесьці „дажыў" да гэтай пары і трапіў на чыгунку з Белавежы ў Гайнаўку. Унутры — сцены абдзёртыя, сыплецца фарба, брудныя вокны, брудная падлога. Ехалі мы і вочы заплюшчылі, каб нічога не бачыць, каб як хутчэй у Гайнаўку. А ехаць трэба было, выбару іншага не было. А дарэчы, каму ў галаву прыйшло даваць у склад з Белавежы ў Гайнаўку аж два вагоны з першым класам, калі вядома, што на гэтай трасе яны будуць зусім пустыя.

Здарэнне мела месца 26 лютага з поездам, які павінен быў ад'ехаць з Белавежы а 10.29 гадз.

П. Байко

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Да публікацыі „ДЗЕ КУПІЦЬ ВАКСУ" „Ніва" № 7 (1199) ад 18.II.79 г.

Адказвае:

KRAJOWY ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI CHEMICZNYCH ZAKŁADY WYTWÓRCZE „ERDAL" W KRAKOWIE.

W odpowiedzi na notatkę w Waszym piśmie dot. braku pasty do obuwia w sklepach na terenie województwa białostockiego informujemy, że w okresie m-cy stycznia i lutego br. dostarczyliśmy do jednostek handlowych na terenie woj. białostockiego ponad 98 tys. sztuk pasty do obuwia, tj. 90% ilości przewidzianych rozdzielnikami.

Nadmieniamy, że w tym roku pasty do obuwia są dzielone przez: Centralny Zarząd Centralnego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska"; Centralę Handlową Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa-Książka-Ruch", które to jednostki decydują o wielkości dostaw pasty, jakie mają być dostarczone przez producentów do poszczególnych, podległych im oddziałów terenowych — oczywiście w ramach uzgodnionych uprzednio umów o dostawy.

W tej sytuacji, w sprawie braku pasty do obuwia, należy zwrócić się do Dyrekcji WSS „Społem", która dla podległych oddziałów otrzymała 82.300 sztuk pasty oraz do Dyrekcji P.U.P.i K. „Ruch", która otrzymała 15.840 sztuk pasty.

Z-ca Dyr. d/s Ekonomicznych
mgr Lucjan Bil

Да публікацыі „З СЯЛА ШЧЫТЫ", „Ніва" № 9 (1201) ад 4.III.79 г.

Адказвае:

ZAKŁAD ENERGETYCZNY W BIELSKU POLASKIM.

W związku z notatką prasową zamieszczoną w tygodniku „Niwa" w sprawie braku oświetlenia ulicznego we wsi Szczyty gm. Orla, Rejon Energetyczny w Bielsku Podlaskim uprzejmie informuje, że oświetlenie uliczne we wsi Szczyty jest czynne od dn. 26.II.1979 r.

Wyjaśniamy, że w miesiącu listopadzie ub. roku oświetlenie było nieczynne kilka dni. Meldunek o braku oświetlenia ulicznego wpłynął do naszego Posterunku Energetycznego w Orli dnia 25.11.78 r. i dnia 28.11.78 r. oświetlenie zostało naprawione.

Oświetlenie zostało następnie wyłączone w dniu 10.01.79 r. zgodnie z poleceniem Naczelnika Urzędu Gminy w Orli w związku z deficytem mocy w krajowym systemie energetycznym.

Pomimo odwołania polecenia o całkowitym wyłączeniu oświetlenia, w związku z bardzo dużą ilością awarii w naszym rejonie w miesiącu styczniu i lutym, nastąpiło częściowe opóźnienie w załączeniu oświetlenia. Praca naszych brygad koncentrowała się w tym okresie na przywróceniu zasilania przedsiębiorstwom, zakładom pracy i mieszkańcom wsi.

Rejon dołoży staran, aby w okresie wiosennym i letnim mieszkańcy wsi mieli sprawne oświetlenie.

Kierownik
Wydziału Ruchu Urządzeń
Z-ca Kierownika Rejonu
inż. Sergiusz Tkaczuk

Да публікацыі „У РУДУТАХ", „Ніва" № 51 (1190) ад 17.XII.78 г.

Адказвае:

URZĄD GMINY W ORLI.

W odpowiedzi na notatkę zamieszczoną w tygodniku „Niwa" w sprawie klubu we wsi Reduty, Urząd Gminy w Orli wyjaśnia, że w w/w wsi są bardzo dobre warunki do prowadzenia działalności kulturalno-wychowawczej. W roku ubiegłym lokal został wyposażony w nowe stoliki, krzesła i został przeprowadzony remont instalacji elektrycznej. Ze względu na brak kandydata do prowadzenia klubu, „Ruch" nie ma możliwości otwarcia go we wspomnianej wsi.

Sekretarz Biura
Konstanty Kaponow

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

Вельмі трагічны выпадак здарыўся ў Гайнаўцы. На вуліцы Варшаўскай „Стар" наехаў на малога хлопчыка з Гайнаўкі, які ўбег раптоўна на сярэдзіну вуліцы з-за самахода. Хлопчык загінуў на месцы.

З украінскага гумару

СТАЎ, СЫНКУ, НА ПАЛІЦУ

У нашым сяле жыла прыгожая маладая ўдава Кацярына.

Дальбог, пашукаць, красуня! Да прывабнай маладзіцы заляцаўся даволі-такі нішто сабе статны ўдавец.

Усё было б, як было, ды атрымалася дзіўна-дзівосная нечаканасць: Катруся трапілася да спадобы і сыну ўдаўца — дваццаціпяцігадоваму Сцяпану.

Праз сваё няўдалае каханне Сцяпан і расказаў мне потым:

— Прыходжу, — кажа, — я аднаго вечара да Кацярыны са збанком — збанок мёду прынёс. (Дарэчы — у гэтага ўдаўца была ўласная пасека пчол з трох вулляў). Зайшоў, — кажа Сцяпан. — Зачыніў дзверы і стаў ля парога... У хаце змрочна, бо такая падслепаватая газнічка, што стаяла на падаконніку, далей носа не асвятляла.

— Добры вечар табе, Катруся! — прыветліва кажу.

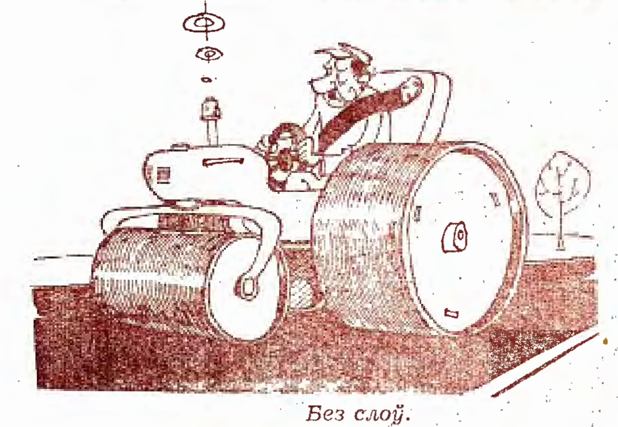
— Драстуй, Сцёпа, драстуй! Чаго завітаў?

— Ды от... прынёс табе, Каця, гасцінца. Збанок мёду. Куды табе яго паставіць?

А я, сляпец, і не бачу — нічога ж не відно, — што бацька ляжыць на ўслоне.

— К-хе! Стаў, сынок, на паліцу, у мыцельнік. Я ўжо туды свой паставіў.

Аляксандр Кавінька

Без слоў.

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

Ехаў „Жыгулямі" муж з жонкай. Не зважаючы на знак „Кругавы рух", паехаў прама. Спыніў яго аўтаінспектар. Муж выйшаў з машыны, просіцца, кажучы, што ён едзе тут упершыню і не прыкмеціў знака. Аўтаінспектар падыйшоў да пасажыркі:

— Вы бачылі знак, які толькі што праехалі?

— Бачыла і казала, але дарма...

Прабіваючы дзірку ў талоне вадзіцелю, аўтаінспектар загадваў:

— Жонку трэба слухаць!

*

Прыйшоў Гаўрыла да Данілы раіцца:

— Як думаеш, што мне лепш разводзіць: курэй ці свіней?

— Спачатку разведай, што ў калгасе вырошчваць будуць: кукурузу ці проса.

*

У Рыты Іванавай любімы выраз: „адзін малады інцярэсны". Ёй часта званяць па тэлефоне.

Аднойчы бацька зняў тэлефонную трубку і буркнуў:

— Зараз! — і да Рыты: — Да цябе... адзін малады інцярэсны.

— Адкуль ты ведаеш, тата?

— У трубцы вусікамі шуршыць...

ТРЫМАЙЦЕ ВУХА!

„ШАХЦЁР"

На базе Глеб рабіў шафёрам.
А называлі ўсе — шахцёрам.

Казалі — нават з-пад зямлі
Дастаць ён мог, што трэба...
Ды раптам — пяць гадоў далі
За што?
Спытайце ў Глеба.

Відаць, махляр перастараўся —
Глыбока дужа закапаўся!

Мікола Чарняўскі

З „Весніка Задрыпоніі"

УНІКАЛЬНАЯ КАЛЕКЦЫЯ

У зборы калекцыянера Грашовіча захоўваюцца ўнікальныя грашовыя купюры. У тым ліку: 200 злотых, ад якіх адмовіўся закройшчык; 100 злотых, ад якіх адмовіўся вадаправодчык; 50 грошай — рэшта, атрыманая ў рэстаране.

ПЕРАРВАНЫ СТАЖ

— Кастусь, а чаму б і вам не адсвяткаваць сярэбранага вяселля? Вы ж дваццаць пяць год са сваёй Маланкай пражылі.

— Ды яно б і можна, але ў нас стаж перарваны.

MADE IN ZADRYPANKA

Стараўся не сварыцца з-за глупстваў — бярог сілы для вялікага скандалу.

Гістарычны факт.

АПРАЎДАЎСЯ

— Міколка, чаму ты ўчора не быў у школе? — спытала настаўніца.

— Я памагаў бацьку, — адказаў Міколка.

— А што рабіў твой бацька?

— Спаў...

НЕСУЦЯШАЛЬНЫ ДЫЯГНОЗ

Паэт Салавейчык у доктара Знахарука.

— Кажуць, геніяльнасць — гэта хвароба.

— Не хвалюйцеся: вы цалкам здаровы.

З беларускага гумару

ПАДРЫХТАВАЎСЯ

У доме адпачынку мастак і адпачывае, і працуе. Тут у яго шмат знаёмых людзей. Аднойчы мастак заўважыў адно надта прыкметнае аблічча. Пазнаёміўся. Рабочы-качагар, ударнік. Ветэран працы... Белыя пышныя вусы, як у будзёнаўца, так і прасіліся на партрэт.

Мастак пачаў прасіць, каб дзядзька папазіраваў. Той спачатку ўпіраўся, але, нарэшце, даў згоду.

Назаўтра, як дамовіліся, пасля снедання, ён прыйшоў да мастака ў пакой. Прыйшоў ветэран... без сваіх знакамітых вусоў...

Мастак збянтэжаны: навошта качагар абрыў свой гераічнафасоністы выгляд? Божухна, хіба майстар пэндзля мог падумаць, што на вусы, якія ён упадабаў, цырульнік яшчэ да снедання вастры брытву.

— Падмаладзіў сябе, — прызнаецца дзядзька. — Каб вам лягчэй было намаляваць такім, якім я калісьці даваў да двухсот працэнтаў... Ну, што трэба! Падрыхтаваўся, як у фатаграфію...

І. Грамовіч

ПЕСНІ НА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Галіны Назарук з Орлі змяшчаем песню

МОЙ АДРЕС СОВЕТСКИЙ СОЮЗ

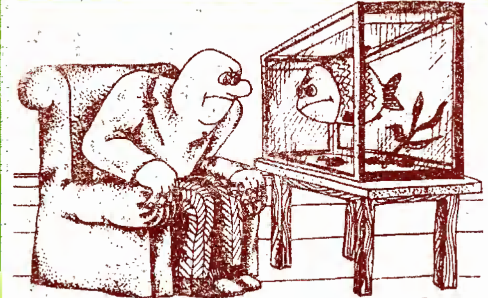
Слова В. Харитонова
Музыка Д. Тухманова

Колеса диктуют вагонные,
Где срочно увидеться нам.
Мои номера телефонные
Разбросаны по городам.

Припев:
Заботится сердце,
сердце волнуется,
Почтовый пакуется груз...
Мой адрес не дом и не улица,
Мой адрес — Советский Союз!

Вы, точки-тире телеграфные,
Ищите на стройках меня.
Сегодня не личное главное,
А сводки рабочего дня.

Припев.

Дыялог.

ЗДЗІВІЎСЯ

Кіраўнік установы звяртаецца да новапрынятага службоўца:

— Папярэджваю, што ў нас у рабочы час нельга ні размаўляць, ні курыць.

— А што тады ў вас робяць цэлы дзень? — спытаў здзіўлены службовец.

ТРАГЕДЫЯ

— Любанька, — звярнулася гаспадыня да кватаранткі, — ваш брат ужо перастаў наведвацца, праўда?

— Той нягоднік ужо знайшоў сабе іншую сястру.

Курёзы

БІЗНЕС ВЫСАКАРОДНЫ

Нью-Йоркская прыгажуня Келлі Эвертс заваявала рэпутацыю адной з лепшых прадстаўніц стрыптызу. Яна дасягнула ў гэтым сэнсе вышэйшага класа, з нязменным поспехам выступае ў начных клубах і кабарэ, ахвотна дазваляе фатаграфаваць свае выступленні для кіно, бульварных газет і часопісаў. І нездарма аматары гэтага відовішча Келлі Эвертс аднадушна прысуджаны высокі тытул „Голай міс-універсам".

Між тым у апошнія гады амерыканскую публіку цяжка здзівіць якім-небудзь незвычайным стрыптызам. Больш таго, многія папракаюць Келлі Эвертс за тое, што яна выстаўляецца напаказ у голым выглядзе не задарма, а з разлікам зарабіць грошы, нічога не робячы, што яна грэшна спекулюе прыроднай прыгажосцю, у чым няма яе ўласнай заслугі.

Вынаходлівая зорка стрыптызу выказвае свае аргументы. Калі людзі ходзяць глядзець на яе прадстаўленні, дык людзям гэта падабаецца, а значыць, такім чынам яна прыносіць людзям радасць. У свой вольны ад „работы" час яна, Келлі Эвертс, выступае перад мужчынамі як прапаведнік вяртання іх да сваіх сямей.

Кожны робіць свой бізнес, як умее.

ІМЯ ПА БАЦЬКУ

Пасля вайны Яраслаў Войцех — вядомы чэшскі сатырык, былы рэдактар „Дзікабраза", вучыўся ў Ленінградзе. Ленінградцы, людзі ветлівыя, ніяк не маглі прызвычаіцца называць яго без імя па бацьку. Урэшце, да яго пачалі звяртацца так: „Яраслаў Дзікабразавіч".

Між намі

Адкуль такі грукат? Кожны куе сваё шчасце.